

ESG СТАНДАРТИ І ВИМОГИ В ЄС ТА УКРАЇНІ – ЗМІНИ І ЩО ОЧІКУВАТИ ДАЛІ

2025



ЗМІСТ

Вступ	03
-------	----

Процедури внесення змін до ESG директив в ЄС	04
--	----

Причини внесення змін в ESG регулювання в ЄС	05
Аналіз процедур прийняття змін в CSRD та ESRS	06
Політичні сценарії щодо перегляду CSRD (Omnibus)	10
Позиція політичних груп Європарламенту щодо Omnibus і CSRD/ESRS	11
Аналіз ставлення різних стейкхолдерів до змін у CSRD-ESRS (Omnibus I)	12
Вплив потенційної торгової угоди США-ЄС на ESG політики ЄС	16

Охоплення вимог CSRD в країнах ЄС та в Україні	17
--	----

Охоплення вимог CSRD в країнах ЄС (за основними сценаріями)	18
Розрахунок масштабів охоплення CSRD в Україні	19
Алгоритм визначення сфери охоплення CSRD для компаній з-за меж ЄС	20
Кейси компаній, що рухається швидше за регулювання	21
Кейси компаній, що мають неоднозначність у сталому розвитку	26

Аналіз змін в ESRS (драфтова версія 2025)	27
---	----

ESRS – що саме винесено на публічний розгляд	28
Шість рівнів спрощення ESRS	29
Зміни до підходу DMA (оцінка подвійної матеріальності)	30
Аналіз змін до ESRS	31

Висновки	43
----------	----



Офіс зеленого переходу є незалежним консультативно-дорадчим органом при Міністерстві економіки України, який допомагає впроваджувати реформи у сфері зеленого переходу, енергетичної та кліматичної політики України. Офіс зеленого переходу здійснює свою діяльність за фінансової підтримки Агенції Великої Британії з міжнародного розвитку та імплементується ГО "ДІКСІ ГРУП".

ВСТУП

Європейські ринки швидко переносять "сталий розвиток" із площини доброї волі бізнесу у площину правил гри. Для українського бізнесу це є і як нові можливості (доступ до міжнародного капіталу, доступ до ринків ЄС тощо), так і нові виклики (нові форми звітності). Саме тому Офіс зеленого переходу продовжує серію матеріалів, які інтерпретують складні регуляції ЄС простими словами та у прикладній логіці для бізнесу. Європа входить у фазу великого перегляду ESG регулювань та корпоративної звітності: CSRD та оновлені ESRS міняють правила гри так само відчутно, як свого часу змінили їх МСФЗ. Для українського бізнесу це не просто нові форми чи чек-листи. ESG-дані стають новою "валютою" конкурентоспроможності: хто вміє їх збирати, пояснювати й підтверджувати – отримує нижчу вартість грошей та довший інвестиційний горизонт.

Ми в Офісі зеленого переходу віримо, що рівень прозорості бізнесу – це стратегічна перевага, а не витрати "для галочки". Саме тому ми робимо цю публікацію: щоб відсіяти шум і залишити те, що справді цінне для прийняття управлінських рішень. Тут ви знайдете не переказ законодавства, а стислий дороговказ і нашу аналітику: яка логіка змін ESG регулювань в ЄС, що очікувати і коли, що принесуть драфтові ESRS-2025, як це вплине на українські компанії, банки і державні інституції. Цей матеріал буде

корисний керівникам і фінансовим директорам, які відповідають за стратегію та капітал; експортерам і постачальникам у ланцюгах європейських груп; інвесторам, які будують політики ризик-менеджменту, та регуляторам, що готують імплементацію. Ми в Офісі зеленого переходу щодня слідкуємо за змінами, які відбуваються в ESG регулюваннях в ЄС і Україні, аналізуємо всі документи на сотні сторінок, але, головне, активно долучені до процесів імплементації ESG принципів як в ЄС так і в Україні.

Традиційно окремий акцент в цій публікації – практичність. У документі ви побачите таблиці "було / стає" по кожному стандарту ESRS, карту процедур змін (Omnibus) і короткі пояснення, чому це важливо саме для нас в Україні.

А ще – посилання на наш онлайн-інструмент самооцінки: за кілька відповідей він підкаже, чи підпадає компанія під CSRD за чинними правилами і за варіантами ЄК (Omnibus), коли очікувати звіт і з якого набору розкриттів починати. Це швидкий спосіб перетворити невизначеність на план дій. Мета публікації проста: допомогти українському бізнесу пройти шлях до формування системи корпоративної звітності зі сталого розвитку без зайвого навантаження і бюрократії, але з максимальною чіткістю і розумінням як це використати із вигодою.



фото: johndetochka

ПРОЦЕДУРИ ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ESG ДИРЕКТИВ В ЄС

- Причини внесення змін в ESG регулювання в ЄС
- Аналіз процедур прийняття змін в CSRD та ESRS
- Політичні сценарії щодо перегляду CSRD (Omnibus)
- Позиція політичних груп Європарламенту щодо Omnibus і CSRD/ESRS
- Аналіз ставлення різних стейкхолдерів до змін у CSRD-ESRS (Omnibus I)
- Вплив потенційної торгової угоди США-ЄС на ESG політики ЄС

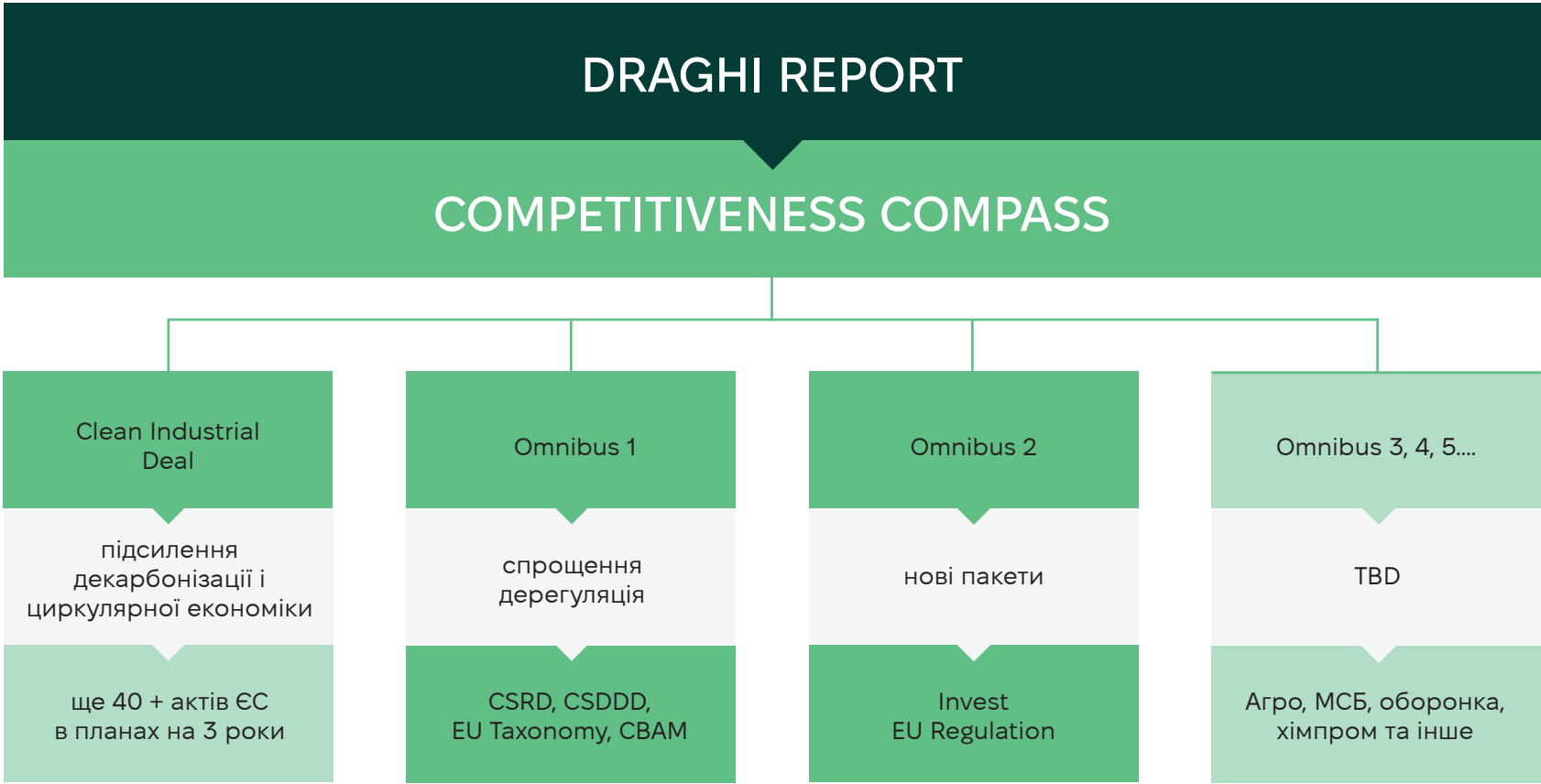
ПРИЧИНИ ВНЕСЕННЯ ЗМІН В ESG РЕГУЛЮВАННЯ В ЄС

Omnibus-зміни – частина програми підвищення конкурентоспроможності та "чистої" індустріалізації ЄС: вони мають зменшити адміністративне навантаження і вивільнити ресурси для інвестицій у декарбонізацію та інновації.

За підрахунками ЄК, Omnibus I дає понад €6 млрд загального адміністративного полегшення; лише для CSRD/ESRS пропонується ≈€4,4 млрд щорічного скорочення витрат та разові заощадження ≈€1,6 млрд (CSRD/ESRS) та ≈€0,9 млрд (вимоги EU Taxonomy).

Clean Industrial Deal передбачає мобілізацію понад €100 млрд через посилення фінансування й приватних інвестицій, а "компас конкурентоспроможності", за даними ЄК, вже мобілізував понад €1 трлн у інновації, чисті технології та безпеку. Регуляторні зміни також підпорядковані кліматичним цілям ЄС:

- не менше –55% викидів парникових газів до 2030 р.;
- кліматична нейтральність до 2050 р.;
- додатково ЄК запропонувала орієнтир –90% до 2040 р. як крок до кліматичної нейтральності.



АНАЛІЗ ПРОЦЕДУР ПРИЙНЯТТЯ ЗМІН В CSRD ТА ESRS

Європейський Союз будує систему звітності зі сталого розвитку у двох вимірах:

- CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) – директива, що визначає, які компанії і про що мають звітувати.
- ESRS (European Sustainability Reporting Standards) – стандарти, які деталізують, як саме здійснювати звітування.

CSRD ухвалюється через звичайну законодавчу процедуру (OLP – The Ordinary Legislative Procedure) Європарламенту та Ради ЄС. ESRS затверджуються Єврокомісією як делеговані акти на основі рекомендацій EFRAG і публічних консультацій.

- **CSRD = рамка і зобов'язання ("що робити").**
- **ESRS = стандарти і показники ("як робити").**
- Різні процедури = різні строки ухвалення.
- Обидва інструменти є частиною Європейського зеленого курсу.

CSRD як директива ухвалюється за процедурою співрішення (ordinary legislative procedure). Це класичний політичний процес, де Єврокомісія пропонує, а Європарламент і Рада ЄС ухвалюють текст. Процедура триває довго (іноді роками) й завершується обов'язковою імплементацією директиви у національні закони держав-членів.

Список етапів:

- Єврокомісія – законодавча пропозиція.
- Європарламент – читання, поправки.
- Рада ЄС – позиція.
- Трілоги – компроміс між інституціями.
- Голосування ЄП і Ради – остаточне ухвалення.
- Публікація в Офіційному журналі ЄС.
- Транспозиція державами-членами у національні закони.

ESRS ухвалюються швидше, ніж директиви, бо ЄК імплементує ці стандарти як делеговані акти. Технічну основу готує EFRAG. Європарламент і Рада мають право лише відхилити акт протягом 2–3 місяців (так званий процес "scrutiny"), але не можуть вносити поправки.

Список етапів:

- Єврокомісія ініціює перегляд стандартів і дає завдання EFRAG.
- EFRAG – готує проекти (Exposure Drafts), проводить консультації.
- Єврокомісія – формує проект делегованого акту.
- Європарламент і Рада – scrutiny period (право вето).
- Якщо заперечень немає – акт ухвалений автоматично.
- Публікація в Офіційному журналі ЄС.
- Не потребує ухвалення в національній законодавстві, але сферу охоплення регулює CSRD.



фото: robertkso

АНАЛІЗ ПРОЦЕДУР ПРИЙНЯТТЯ ЗМІН В CSRD ТА ESRS

	CSRD	ESRS
Тип акту	Директива	Делегований акт
Хто готує	Єврокомісія	EFRAG + ЄК
Хто ухвалює	Європарламент і Рада (через OLP)	Автоматично за рішенням ЄК (після scrutiny)
Тривалість процесу	1–2 роки	3–6 місяців
Роль держав-членів	Транспозиція в національні закони	Виконання напряму
Особливість сфери застосування	Політичний рівень – задає рамку і умови в яких мають діяти уряди, бізнеси та інші сторони	Технічний рівень – описує як конкретно мають реалізовуватись вимоги CSRD

Причини процесу спрощення регулювань, які запустила ЄК в пакеті Omnibus I, ми розглянемо детальніше в наступних слайдах. Також ми окремо детальніше проаналізуємо зміни, які запропонував EFRAG у ESRS 2025.

Довідково – тривалість попередніх процесів:

- CSRD (2022/2464) – від пропозиції ЄК (квітень 2021) до ухвалення та публікації в Офіційному журналі ЄС (грудень 2022) ~20 місяців.
- ESRS (версія 2023) – від перших драфтів EFRAG (квітень 2022) до публікації делегованого акту в Офіційному журналі ЄС (грудень 2023) ~18 місяців, при цьому ключова стадія ухвалення ЄК тривала лише ~6 місяців.

Це дозволяє прогнозувати, що:

- **Omnibus I (CSRD) може тривати 1,5–2 роки до набрання чинності.**
- **ESRS (драфт версія 2025) можуть бути ухвалені протягом року.**

Розрізнення процедур: директива – довший політичний процес із залученням держав-членів, стандарти – більш гнучкий технічний інструмент, що може переглядатися швидко.

АНАЛІЗ ПРОЦЕДУР ПРИЙНЯТТЯ ЗМІН В CSRD ТА ESRS

	CSRD	ESRS
Що вже зроблено / ухвалено	26.02.2025 ЄК подає пакет Omnibus I. Офіційне оголошення пакету спрощень (зокрема пропозиції щодо CSRD) 31.03.2025 Європарламент голосує за "Stop-the-clock" – відтермінування застосування частини вимог CSRD (та CSDDD) 23.06.2025 Рада ЄС схвалила позицію щодо пакету Omnibus I – підтверджено підходи до спрощення, у т.ч. щодо звітності 12.06.2025 Юридичний комітет Європарламенту схвалив консолідовані пропозиції щодо Omnibus I – значне підвищення критеріїв до компаній які мають виконувати CSRD, CSDDD, EU Taxonomy	31.07.2025 EFRAG публікував проєкт спрощених ESRS (драфт версія 2025) і старт 60-денної консультації. Оголошено зменшення datapoints та інші спрощення; прийом коментарів до 29.09.2025
Що ще має бути за процедурою	- Осінь 2025 – Європарламент вносить офіційно свої пропозиції по Omnibus - Кінець 2025 – початок Тріалогу (Єврокомісія – Європарламент – Рада країн ЄС) для узгодження компромісного варіанту Omnibus I 2026: - фінальні голосування Європарламент – Рада країн ЄС - публікація в Офіційному журналі ЄС (зміни в директиви CSRD та інші) - транспозиція (інтеграція) у національні законодавства	- до 30.11.2025 EFRAG передає фінальну версію нових ESRS 2025 в Єврокомісію - Кінець 2025 Єврокомісія готує і ухвалює делегований акт з введення в дію ESRS 2025 2 місяці після прийняття делегованого акту – Європарламент і Рада країн ЄС можуть внести заперечення (і тоді ЄК має подати новий делегований акт) - Якщо заперечень немає то нові ESRS 2025 вступають в дію офіційно

АНАЛІЗ ПРОЦЕДУР ПРИЙНЯТТЯ ЗМІН В CSRD ТА ESRS

Що пропонують змінити CSRD і інших ESG регулюваннях

Omnibus I складається з двох пропозицій:

- COM (2025) 80 тимчасово відтермінує застосування низки вимог (зокрема "стоп-годинник" для CSRD: хвиля 2 та хвиля 3 (компаній, які мали звітувати) зсуваються на два роки; також відтермінується застосування CSDDD).
- COM(2025) 81 змінює зміст окремих норм CSRD та інших ESG директив.

Пропозиції ЄК і порівняння з поточною версією CSRD наведені у таблиці.

Паралельно спрощують EU Тахопому: легші шаблони розкриття інформації та звільнення для видів діяльності (які становлять менше 10% обороту). Оновлення критеріїв і можливе додавання нових видів діяльності заплановані на 2025–2026 рр.

Крім того ЄС через COM(2025)87 пропонує спрощення для механізму CBAM (de-minimis та інші технічні полегшення); політичну домовленість про спрощення підтверджено Радою/ЄП, остаточно схвалено Парламентом у вересні 2025.

Крім іншого заплановано і перегляд SFDR (EU Sustainable Finance Disclosure Regulation): законодавчу пропозицію заплановано на IV кв. 2025.

	Як зараз	Нова пропозиція Єврокомісії
Охоплення компаній	>250 працівників = близько 50.000 компаній в ЄС	>1000 працівників = близько 7.000 компаній в ЄС (-80%)
Терміни	1 хвиля = 2025 рік 2 хвиля = 2026 рік 3 хвиля = 2027 рік	2 і 3 хвиля + 2 роки
Стандарти звітності	ESRS (12 стандартів) = > 1000 дата поїнтів	Зменшення кількості дата поїнтів (ESFRAG півроку на розробку, -60%)
Секторальні стандарти	Обов'язкові з 2026 року для 12+ індустрій (стандарти ще не були розроблені)	Відміна галузевих стандартів (не будуть розроблятись EFRAG)
Визначення суттєвості (матеріальність)	Подвійна суттєвість (financial + impact)	Без змін!
Зовнішнє завірення	Обмежена впевненість + через рік обґрунтована	Достатньо лише обмеженої впевненості

ПОЛІТИЧНІ СЦЕНАРІЇ ЩОДО ПЕРЕГЛЯДУ CSRD (OMNIBUS)

У 2025 – 2026 рр. триватимуть переговори щодо "переналаштування" рамки CSRD у складі пакета **Omnibus I**. Три базові сценарії сформувалися довкола:

01. Пропозиції Єврокомісії – звузити охоплення до найбільших компаній (≥1000 працівників) і ввести "щит" для МСП у ланцюгах постачання через добровільний VSME стандарт;

02. Позиції країн Ради ЄС – підтримати критерій в 1000 працівників і додати поріг обороту понад **€450 млн**;

03. Позиції Юридичного комітету ЄП (JURI) – суттєво підняти пороги (≥**3000 працівників** + ≥**€450 млн** нетто-оборот), а також підвищити поріг для компаній з інших раїн.

Саме ці три основні сценарії будуть обговорювати в "тріалозі", але ще є імовірність, що Європарламент винесе на розгляд "тріалогу" більш радикальний варіант.

Паралельно Єврокомісія та EFRAG розробляють зміни у **ESRS (драфт версія 2025) зі скороченням datapoints на 57%** і спрощенням подачі (в тому числі DMA) – це має зменшити операційний тягар, але не замінює політичного рішення щодо того, **хто** звітує за CSRD і **коли**.

Сценарій	Критерій компаній, які підпадають під CSRD	Коли компанії мають звітувати за новими вимогами CSRD	Які спрощення в ESRS пропонуються	Імовірність (оцінка Офісу зеленого переходу)
№1 Пропозиція Єврокомісії (Omnibus, 26.02.2025)	≥1000 працівників - Виведення лістингових МСП зі сфери CSRD - Менше вимог до МСП у ланцюгах постачання	- За умовами "stop-the clock" в 2028 році (за 2027 рік) або - Прийняття змін в CSRD – тоді в 2026 році (за 2025 рік)	ESRS (драфт 2025): - 57% обов'язкових datapoints - 68% загалом - Скасування секторальних ESRS	35%
№2 Позиція країн Ради ЄС (23.06.2025)	- Підтверджує ≥1000 працівників - Додає нетто-оборот >€450 млн			45%
№3 Позиції Юридичного комітету ЄП (JURI) (12.06.2025)	≥3000 працівників ≥€450 млн нетто оборот - Вищі пороги для філій/дочок третіх країн	в 2028 році (за 2027 рік)	ESRS (драфт 2025): - ще більше скорочень datapoints - Скасування секторальних ESRS - Спрощення DMA	20%

ПОЗИЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ ГРУП ЄВРОПАРЛАМЕНТУ ЩОДО OMNIBUS I CSRD/ESRS

Імовірна частка підтримки сценарію всередині групи
(політична лінія/дисципліна групи), за оцінкою експертів Офісу зеленого переходу

Політичні групи в Європарламенті	EPP	S&D	Renew	Greens / EFA	ECR	The Left	Patriots / ID*
Кількість депутатів	188	136	75	53	79	46	111
Базовий (поточний CSRD + ESRS 2023)	20%	70%	45%	90%	15%	85%	5%
№1 Пропозиція Єврокомісії (Omnibus)	60%	45%	55%	15%	65%	20%	35%
№2 Позиція країн Ради ЄС	65%	30%	50%	10%	75%	10%	50%
№3 Позиції Юридичного комітету ЄП (JURI)	70%	15%	25%	5%	85%	5%	70%
Відміна CSRD і інших ESG-директив	5%	0%	5%	0%	20%	0%	80%

- EPP**
 - публічно за "спростити, не послабити"
 - підтримують високі критерії, щоб радикально зменшити охоплення
 - висока підтримка сценарію №2
- S&D**
 - "спрощення не має знищити здобутки"
 - захищають поточну CSRD / подвійну матеріальність
- Renew**
 - ліберальні погляди, за конкурентність
 - позиція варіюється в залежності від країн
 - відкрито за "спрощення"
- Greens/EFA**
 - жорстко проти "ослаблення"
- The Left**
 - висока підтримка поточного CSRD і Зеленого курсу
- ECR**
 - активно підтримують Omnibus
 - виступали з ініціативою звільнення керівництва Єврокомісії
- Patriots/ID**
 - послідовно проти Зеленого курсу і ESG директив
 - дуже фрагментовані, без єдиного управління

* "Patriots/ID" – умовне позначення для право-націоналістів (Patriots, залишки ID, позафракційні праві)
** в таблиці не враховані 30 позафракційних депутатів, які не належать до жодної політичної групи

АНАЛІЗ СТАВЛЕННЯ РІЗНИХ СТЕЙКХОЛДЕРІВ ДО ЗМІН У CSRD-ESRS (OMNIBUS I)

Організація	Позиція	Оцінка* підтримки
Європейська Комісія (ЄК)	Просуває Omnibus I: менше звітності, звуження сфери CSRD, синхронізація з іншими актами; аргумент – зменшення адміннавантаження та підвищення конкурентоспроможності	9
Рада ЄС (уряди держав-членів)	Загалом підтримує лінію ЄК, але з відмінностями по деталях	7
Європейський центральний банк (ЄЦБ)	Застерігає: скорочення охоплення CSRD обмежить доступність до ESG-даних, ускладнить оцінку кліматичних ризиків; закликає зберегти суть і охоплення директиви	2
ESMA (єврорегулятор ринків)	Підтримує стабільність і порівнюваність даних; застерігає, що надмірні послаблення підірвуть якість звітності та нагляд	3
EUROSIF (асоціація інвесторів)	Вважає, що Omnibus "обмежує вимоги CSRD" через звуження сфери; наполягає на збереженні траєкторії прозорості	2
BaFin, Німеччина (нацрегулятор)	Акцент на посиленому нагляді за CSRD-звітами; фокусується на якості/ризиках, без явної підтримки зменшення критеріїв	5
Уряд Іспанії	Публічно критичний до "розмивання" звітності; попереджає про "небезпечний сигнал" відкату європейських цінностей	2
Уряд Франції	Нацзакон відтермінував застосування CSRD (узгоджено зі Stop-the-Clock); сигнал прагматизму до відстрочки, але не обов'язково підтримки звуження сфери	6

Організація	Позиція	Оцінка* підтримки
BusinessEurope (бізнес-асоціація)	Підтримує зменшення дублювань / "зайвого" розкриття; застерігає, щоб CSRD не перетворилась на "Non-Reporting Directive", але просить суттєво скоротити навантаження	8
SMEunited (асоціація МСП)	За зменшення вимог до компаній в ланцюгах постачання та продовження строків для МСП; загалом підтримує Omnibus	8
Eurochambres	Виступає за спрощення і ясність; підтримує перегляд, щоб уникнути фрагментації даних.	7
ERT – European Round Table for Industry (CEO-клуб)	Відверто за "спрощення" через Omnibus; вважає багато вимог надлишковими / не корисними, просуває узгодження правил	9
PensionsEurope (пенсійні фонди)	Підтримує спрощення, але проти втрати матеріальної інформації; потрібні порівнювані дані для інвестишень	4
European Banking Federation	Просить узгодити вимоги з доступністю корпоративних даних; попереджає про регуляторні розриви для банків	5
Інші інвесторські коаліції (IIGCC, PRI)	Проти звуження: попереджають про ризик втрати ESG-даних, зниження прозорості та конкурентоспроможності; закликають зберегти "ядро" CSRD / ESRS	2
NGO/правозахисні мережі (EEB, ClientEarth, Amnesty, WWF, ECCJ)	Різко проти Omnibus: називають "троянським конем дерегуляції", попереджають про послаблення корпоративної відповідальності, ризики для прав людини/клімату	1

* за оцінкою експертів Офісу зеленого переходу, оцінки є експертними припущеннями команди Офісу зеленого переходу на основі публічних позицій/документів і можуть коригуватись у міру появи нових заяв, де 1 найменша підтримка Omnibus I, а 10 найбільша підтримка

АНАЛІЗ СТАВЛЕННЯ РІЗНИХ СТЕЙКХОЛДЕРІВ ДО ЗМІН У CSRD-ESRS (OMNIBUS I)

Позиція бізнесу та інвесторів – заява ініційована Eurosif, IIGCC, PRI, CLG Europe, GRI, E3G

Особливої уваги заслуговує спільна заява, яку підтримали понад 470 підписантів з усіх країн ЄС. У ній наголошено, що правила щодо звітування зі сталого розвитку, перехідних планів, кліматичних цілей та належної обачності є ключовим підґрунтям для досягнення економічних і сталих цілей ЄС, а пріоритетом має бути покращення імплементації. На тлі ініціативи спрощення Omnibus I підписанти просять зберегти ядро CSRD (підтримане ESRS) і CSDDD, адже ці норми необхідні для ширших амбіцій ЄС у сталості, зростанні та конкурентоспроможності. Вони також сприяють переорієнтації інвестицій у технології та сектори, що підтримують цілі Clean Industrial Deal (промислова "зелена" трансформація), та підсилюють гармонізацію ринків капіталу, заощаджень та інвестицій в межах ЄС.

Джерело: [Investor and business joint statement on Omnibus initiative](#)

Підписанти:

- 132 інвестори (зокрема Allianz SE, Nordea AM, Union Investment, Federated Hermes, Robeco, Mirova).
- 87 компаній реального сектору (Ingka Group/ IKEA, ALDI SOUTH, EDF, Decathlon, Nokia, H&M, ACCIONA, Vattenfall, Nestlé тощо).
- 92 інші організації (Accountancy Europe, Федерація пенсійних фондів Нідерландів, amfori, B Lab).

Пропозиції щодо "точкового спрощення" без втрати змісту:

- Подвійна суттєвість для всіх тем ESRS та сумісність з GRI, ISSB (IFRS S1/S2)
- Охоплення CSRD компаній із 500+ працівників.
- Обов'язок мати та впроваджувати реальні кліматичні перехідні плани.
- Ризик-орієнтована належна обачність за CSDDD.

Позиція науковців – "The Copenhagen Declaration"

Понад 260 європейських дослідників бізнесу оприлюднили спільну заяву The Copenhagen Declaration із закликом інтегрувати наукові докази в подальші етапи процесу Omnibus. Документ підтримує спрощення лише на основі доказів і просить:

- спрощувати на підставі надійних академічних даних;
- узгоджувати реформи з кліматичною наукою (зокрема, не послаблювати вимоги до перехідних планів);
- забезпечити регуляторну узгодженість (поріг застосування CSRD для компаній понад 500 працівників);
- збалансувати витрати й довгострокові вигоди;
- зберегти ризик-орієнтовану належну обачність відповідно до Керівних принципів ООН з бізнесу та прав людини.

До заяви додано добірку рецензованих досліджень, які підкріплюють кожен із п'яти пунктів.

Джерело: [Declaration of Copenhagen: business scholars warn EU 'simplification' risks climate goals, competitiveness](#)



АНАЛІЗ СТАВЛЕННЯ РІЗНИХ СТЕЙКХОЛДЕРІВ ДО ЗМІН У CSRD-ESRS (OMNIBUS I)

Позиція Європейського центрального банку

Президентка ЄЦБ Крістін Лагард застерегла законодавців від "ослаблення" CSRD і CSDDD у пакеті Omnibus. Пропозиції ЄК зменшують охоплення CSRD приблизно на 80% компаній, що обмежує доступність кліматичних даних компаній для моделей ризику ЄЦБ. Без надійних даних інтеграція кліматичних ризиків у монетарну політику стає неможливою, наголошує ЄЦБ, що ставить під загрозу загалом цілі Зеленого курсу ЄС.

Крістін Лагард, Президентка європейського центрального банку (ЄЦБ):



Зміна клімату має суттєві наслідки для цінової стабільності та фінансової системи. Щоб належно ними управляти, Євросистема (ЄЦБ разом із національними центральними банками єврозони) потребує достатніх і якісних кліматичних даних на рівні компаній. Запропоноване звуження охоплення CSRD у пакеті Omnibus призведе до того, що таких даних стане менше; це послабить нашу спроможність робити детальну оцінку кліматичних фінансових ризиків.

Джерело: [лист Президентки ЄЦБ до депутатів Європарламенту, 15 серпня 2025](#)

Позиція головної партії в ЄП (EPP)

Доповідач ЄП по Omnibus, Йорген Ворборн (EPP, JURI), пропонує підвищити пороги охоплення CSRD / CSDDD / Таксономії до 3 000 працівників і €450 млн обороту, а також спростити перелік datapoints – аргументуючи це тим, щоб зменшити витрати на комплаєнс і "повернути конкурентність" бізнесу ЄС.

Йорген Ворборн, Депутат Європейського парламенту (від Швеції), група EPP; доповідач Комітету з правових питань (JURI) по Omnibus:



Моя мета – спростити правила для бізнесу і повернути конкурентоспроможність Європи. Логіка проста: зменшити витрати на комплаєнс і прибрати зайву бюрократію. Тому потрібні дві дії одночасно – підняти пороги охоплення та спростити вимоги до показників; саме так скорочується найбільше витрат. Критерій по кількості персоналу в компанії це основна відмінність – є пропозиції у 250, 1 000 чи 3 000. Ми в комітеті обрали саме 3 000, бо це дасть відчутний ефект полегшення для бізнесу і економіки, і значно скоротить кількість компаній, які підпадають під вимоги CSRD.

Джерело: [інтерв'ю Coolset](#)

Висновок Офісу зеленого переходу:

Дискусія щодо змін у CSRD-ESRS демонструє різні інтереси. Великий публічний бізнес підтримує точкове технічне спрощення та стабільність правил; МСП наполягають на вищих порогах і менших вимогах у ланцюгах постачання (якими вони є для великого бізнесу). Інвестори та банки загалом проти звуження охоплення і "полегшення" стандартів: це знизить якість оцінки ризиків, порівнюваність даних, ускладнює виконання SFDR і EU Taxonomy та, у підсумку, підвищує вартість капіталу. Регулятори аголошують на суспільній цінності машинно-читаних, зіставних даних. NGO бачать ризик відкату підзвітності щодо клімату, довкілля та прав людини. А от політичний сектор ЄС просуває тезу "менше бюрократії – більше конкурентності", але публічні розрахунки економії не зроблені. Але саме від політичного блоку ЄС наразі залежить те, якими будуть ESG регулювання в ЄС, і, відповідно, в Україні.

АНАЛІЗ СТАВЛЕННЯ РІЗНИХ СТЕЙКХОЛДЕРІВ ДО ЗМІН У CSRD-ESRS (OMNIBUS I)

Про-ESG кейс: уряд Іспанії

Іспанія ухвалила національний план реагування на кліматичну надзвичайну ситуацію, що змінює регуляторне поле. Починаючи з 2026 р. близько 4 000 компаній мають розкрити інформацію про викиди парникових газів за 2025 р. за Score 1 та Score 2; з 2028 р. звітування обов'язково включатиме Score 3. Додатково запроваджується вимога публікувати п'ятирічні стратегії декарбонізації з оцінкою подвійної суттєвості та конкретними цілями.

Рішення виникло на тлі серії рекордних кліматичних катастроф (лісові пожежі, повені), що коштували країні орієнтовно €32 млрд. Замість очікування на повну гармонізацію європейських правил, Іспанія діє на випередження. Це амбітне рішення уряду Іспанії сигналізує, що прозорість вуглецевих даних – інфраструктура ринку, а не "зайва звітність". Запуск обов'язкової вуглецевої звітності вписується в логіку CSRD/ESRS і підсилює узгодженість із EU Taxonomy та SFDR. Паралельно уряд Іспанії підтримує інвестиції в чисті технології (ВДЕ, "зелений" водень), підкреслюючи, що публічна звітність це одна з умов доступу до капіталу і, як наслідок, швидший зелений перехід і сталий економічний розвиток.

Анти-ESG кейс: уряд Угорщини

У 2024 році позиція уряду Угорщини щодо Nature Restoration Law ЄС спричинила зрив голосування в ЄП. Уряд Угорщини послідовно апелює до регуляторного тягаря і захисту конкурентоспроможності, підтримуючи максимальне спрощення цього і інших "зелених" правил і Зеленого курсу ЄС.

Угорський кейс показує логіку "спершу витрати, потім екологія": будь-яке розширення обов'язкових екопоказників трактується як ризик для фермерів і промисловості, а отже – предмет політичного опору. Відносно Omnibus уряд Угорщини просуває максимально можливе звуження охоплення CSRD і зменшення обов'язкових datapoints в ESRS. Наслідок для ринку вже відчутний – вужча база публічних стандартизованих даних, яку інвестори компенсуватимуть індивідуальним запитами та своїми вимогами, що підвищує транзакційні витрати компаній і їх ланцюгів постачання. Саме тому ми оцінили дії уряду Угорщини в нашій таблиці як негатив, який під політичною вивіскою "дерегуляції" стримує розвиток єдиної системи даних зі сталості в усьому ЄС.



Країни на карті вище показані залежно від того, наскільки прихильно вони ставляться до змін ESG регулювань (і відповідно як сприймають зміни у CSRD-ESRS (Omnibus)). Оцінка прихильності здійснена експертами Офісу на основі відкритої доступної інформації: **червоний** – не підтримує ESG, **жовтий** – згодні з позицією ЄС яка б вона не була, **зелений** – більш амбітні до сталого розвитку і відповідно ESG регулювань ніж сам ЄС.

ВПЛИВ ПОТЕНЦІЙНОЇ ТОРГОВОЇ УГОДИ США-ЄС НА ESG ПОЛІТИКИ ЄС

Суть угоди і чому вона може вплинути на ESG політики ЄС

Ключовий пункт – намір ЄС закупити енергоресурси США (LNG, нафту, ядерні продукти) з очікуваною вартістю \$750 млрд до 2028 р.; паралельно очікуються \$600 млрд інвестицій компаній ЄС у США. Документ також обіцяє "гнучкість" у впровадженні CBAM та зобов'язання ЄС працювати, аби CSRD/CSDDD не створювали надмірних бар'єрів для трансатлантичної торгівлі.

Енергетичний компонент і регуляторні зобов'язання роблять ESG частиною торгу: широкі закупівлі викопних джерел енергії США та обіцянки щодо "полегшення" впливу CSRD/CSDDD/CBAM підсилюють аргументи прихильників спрощення правил у ЄС. Водночас угода вже викликає критику в Європі (нерівність тарифних умов, "перекіс" у бік імпорту викопних джерел енергії) й сумніви щодо реалістичності суми в \$750 млрд. Дискусія йде про баланс між конкурентністю, доступом до ринків США і цілями декарбонізації.

Що відбувається з ESG політиками у США

Вимоги (стандарти) американського регулятора (SEC) про кліматичні розкриття (березень 2024) не були впроваджені через призупинення через судові спори. 27 березня 2025 SEC припинила захист своїх ESG стандартів в суді.

Паралельно регулятори штату Каліфорнія просувають свої стандарти SB-253/SB-261 (охоплення ~5–8 тис. компаній, включно з поза меж штату), готуючи імплементацію та дедлайни на 2026 рік.

Де-факто в США – фрагментація: федеральна рамка "зависла", натомість Каліфорнія та деякі інші юрисдикції задають свої стандарти. Великі емітенти орієнтуються на вимоги інвесторів і практики ISSB, але єдиного "аналога CSRD" в США немає. Саме ця асиметрія підживлює в переговорах з ЄС лінію поточного уряду США: менше звітності тягаря для експортерів у ЄС та еквівалентність там, де можливо. Для компаній це означає підготовку до комбінованих вимог (норми на рівні окремих штатів + запити інвесторів) без ясної федеральної "парасольки" стандартів і вимог.

Що очікувати від ESG політик ЄС для країн поза ЄС під тиском США

Що очікувати від ESG політик ЄС для країн поза ЄС під тиском США Рамкова угода прямо фіксує намір ЄК "не допустити надмірних обмежень" від CSRD/CSDDD для трансатлантичної торгівлі та надати додаткові гнучкості в CBAM; це відкриває двері до еквівалентності/взаємного визнання і фазування вимог для нерезидентів. Водночас ЄЦБ попереджає: звуження охоплення CSRD на ~80% різко зменшує дані щодо клімату компаній, які потрібні для оцінки ризиків і політики. Варто очікувати, що ЄС (під тиском США) може послабити вимоги, які пов'язані з ESG факторами, для компаній з-за меж ЄС. Попри це, в самому ЄС продовжать діяти досить сильні вимоги (зокрема щодо звітності).



ОХОПЛЕННЯ ВИМОГ CSRD В КРАЇНАХ ЄС ТА В УКРАЇНІ

- Охоплення вимог CSRD в країнах ЄС (за основними сценаріями)
- Розрахунок масштабів охоплення CSRD в Україні
- Алгоритм визначення сфери охоплення CSRD для компаній з-за меж ЄС
- Кейси компаній, що рухається швидше за регулювання
- Кейси компаній, що мають неоднозначність у сталому розвитку

ОХОПЛЕННЯ ВИМОГ CSRD В КРАЇНАХ ЄС (ЗА ОСНОВНИМИ СЦЕНАРІЯМИ)

Таблиця охоплення (кількість компаній у периметрі CSRD)	
Сценарій Omnibus	Охоплення CSRD
Чинна CSRD	82 647
Пропозиція ЄК (Omnibus I)	12 881
Позиція Ради ЄС	6 139
Драфт ЄП (EPP)	3 379

Від того, які саме компанії підпадатимуть під CSRD, залежить доступність даних на рівні компаній для інвесторів, банків і нагляду.

Також від охоплення вимог CSRD залежить і те в якому обсязі регулятори і національні уряди ЄС будуть планувати заходи із підтримки впровадження ERSR/VSME.

В ЄС було досить детально досліджено **охоплення вимогами CSRD компаній у різних країнах**, а також як ці охоплення зміняться під впливом різних сценаріїв впровадження Omnibus.

Для цього ми звернемо увагу на Академічне дослідження (Копенгагенська бізнес-школа), яке моделює охоплення за чотирма сценаріями: чинна CSRD, пропозиція ЄК (Omnibus I), позиція Ради ЄС та драфт ЄП (EPP). Автори показують великі розбіжності в кількості компаній у периметрі та нерівномірний ефект по секторах (зокрема сильне "вимивання" в агро секторі).

Джерело:
Scenarios for CSRD Scope Amendments – Advancing Reporting Scope while Reducing Further Burden

Нерівномірний ефект за секторами та країнами

Скорочення охоплення CSRD впливає на сектори нерівномірно. Критично важливі для зеленої трансформації галузі – нерухомість і сільське господарство – матимуть істотне падіння кількості компаній, що звітують; водночас у менш дотичних до кліматичних цілей секторах, як охорона здоров'я та соціальна допомога, у периметрі лишається більше суб'єктів. Це ставить під сумнів, чи не послабить Omnibus доступність ключової інформації, потрібної для і моніторингу цілей Європейського зеленого курсу.

По країнах ефект також різний. Найбільші розбіжності спостерігаються у варіанті Єврокомісії: у частини держав понад 95% компаній більше не звітуватимуть (напр., Чехія), тоді як інші втрачають близько 75–80% (Німеччина, Угорщина)

РОЗРАХУНОК МАСШТАБІВ ОХОПЛЕННЯ CSRD В УКРАЇНІ

Чому важливо розуміти масштаб охоплення CSRD в Україні

Розуміння масштабу охоплення Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) в Україні є критично важливим для планування ресурсів і підготовки сталого корпоративного звітування за стандартами ESRS. Це дає змогу неурядовим організаціям та регуляторам розробляти програми підтримки і навчання для сприяння сталому розвитку бізнесу. Для компаній, інвесторів і банків знання про межі застосування CSRD допомагає керувати процесами, підвищувати прозорість і залучати фінансування, уникаючи санкцій та підвищуючи конкурентоспроможність.

Офіс зеленого переходу провів дослідження на основі даних Міністерства фінансів України та YouControl, що дозволило оцінити масштаб охоплення за галузями і регіонами за двома сценаріями.

Затверджена у 2024 році Стратегія запровадження звітності зі сталого розвитку враховує європейські стандарти з урахуванням особливостей українського бізнесу та готує компанії до змін найближчими роками.

Сценарій 1. Поточні вимоги CSRD (до 2966 компаній)

Поточні вимоги CSRD в Україні охоплюють великі компанії:

- з понад 250 працівниками;
- річним обігом більше €40 млн;
- балансом понад €25 млн.

На основі наших розрахунків, у цю категорію входять близько 2966 підприємств.

Галузевий розподіл цих компаній виглядає так:

- промисловість становить 30%,
- агробізнес — 20%,
- енергетика — 15%,
- фінанси — 15%,
- транспорт і логістика — 10%, і
- інші галузі — 10%.

Територіально найбільша концентрація припадає на:

- Київську (35%),
- Дніпропетровську (20%),
- Харківську (15%),
- Львівську (10%)
- Одеську (7%) області.

Сценарій 2. Пакет Omnibus від ЄК (близько 334 компаній)

Пакет Omnibus пропонує підвищення порогів охоплення:

- понад 1000 працівників;
- €50 млн чистого обороту.

Це різко зменшує кількість компаній, обов'язкових до звітності – приблизно до 334 підприємств.

Колишній масштаб охоплення замінюється фокусом на найбільших корпоративних гравців гравці, щоб знизити бюрократичний тиск на середній бізнес. Галузевий і регіональний розподіл залишаються стабільними, але спектр компаній, які мають відповідати вимогам сталого звітування, значно звужується. Це створює умови для більш адресної підтримки в процесі впровадження CSRD та сприяє концентрації ресурсів на ключових підприємствах України, забезпечуючи поступовий і якісний перехід до європейських стандартів звітності.

Про те, як самій компанії зрозуміти чи входить вона до числа бізнесів, що підпадають під обов'язкове звітування? Відповідь на це питання даємо у наступному розділі, де мова йтиме про алгоритм, розроблений на основі вимог законодавства ЄС, Офісом еленого переходу для самоаналізу бізнесу.



АЛГОРИТМ ВИЗНАЧЕННЯ СФЕРИ ОХОПЛЕННЯ CSRD ДЛЯ КОМПАНІЙ З-ЗА МЕЖ ЄС

Для компаній, які мають бізнес-інтереси на ринку Європейського Союзу, але зареєстровані поза межами ЄС, визначення обов'язків за CSRD є складним завданням через різноманітність критеріїв і сценаріїв застосування норм. Саме тому для полегшення аналізу та забезпечення оперативності ухвалення рішень експертами Офісу зеленого переходу було розроблено зручний онлайн-інструмент – алгоритм у вигляді інтерактивної форми для самоаналізу.

В аналітичному документі Офісу зеленого переходу "Практичне застосування Директиви ЄС щодо корпоративної звітності про сталий розвиток (CSRD)" ми вже показували цей алгоритм визначення відповідності бізнесу критеріям Директиви ЄС про корпоративну звітність зі сталого розвитку (CSRD).

Цей алгоритм базується на двох основних сценаріях застосування CSRD, мова про які вже йшла у попередньому розділі. Сценарій 1, який охоплює компанії за нині діючими вимогами ЄС по фінансовим порогам та чисельністю працівників, та за пакетом Omnibus (сценарій 2), який передбачає оновлені, жорсткіші критерії.

Відповідаючи на близько 3–5 питань із загальної логіки законодавства ЄС, компанія отримує універсальну відповідь, чи підпадає вона під вимоги CSRD згідно з обраним сценарієм, а також інформацію про строки та обсяг звітності.

Питання у формі охоплюють ключові аспекти, такі як: загальна чисельність працівників у всіх юрисдикціях, обсяг чистого обороту на ринку ЄС, наявність дочірніх компаній і філій у ЄС, що безпосередньо впливає на вимоги звітності. Таким чином, компанія отримує чітке і індивідуальне роз'яснення, яке допоможе їй адаптуватися до нових вимог без зайвої бюрократії. Саму форму можна знайти за [посиланням](#) або QR-кодом.

Загалом такий підхід є важливим інструментом у частині цифровізації та стандартизації процесів впровадження CSRD, стимулюючи прозорість та відповідальність серед компаній, які ведуть бізнес у Європейському Союзі, незалежно від країни реєстрації.



Поради для проходження

- Підготуйте фінансові та організаційні дані компанії перед початком тесту.
- Якщо не впевнені у відповідях, радимо проконсультуватися з фінансовим або юридичним експертом.
- Тест не займає багато часу, результат буде доступний одразу після завершення.

Далі

Після отримання результату рекомендується:

- Ознайомитися з вимогами CSRD відповідно до свого статусу.
- Планувати заходи з впровадження відповідного звітування.
- Звернутися до професіоналів за консультацією і підтримкою при підготовці ESG-звітів.

КЕЙСИ КОМПАНІЙ, ЩО РУХАЮТЬСЯ ШВИДШЕ ЗА РЕГУЛЮВАННЯ

	
Країна	Франція. Присутність у 100+ країнах
Галузь	Енергоменеджмент і цифрова автоматизація для будівель, промисловості й дата-центрів
Працівники	~155–160 тис. (2024)
Виручка	≈ \$42 млрд (+8%)
Ринкова капіталізація	≈ \$140 млрд
Річний звіт	Sustainable Development Report 2024

Електронергія живить кожен вимикач, завод і дата-центр, проходячи крізь розгалужену систему виробництва та розподілу. Ця система залишає значний вуглецевий слід. Schneider Electric прагне це змінити. Як постачальник в енергоменеджменті та автоматизації, компанія доводить, що енергосистеми можуть бути ефективними, інклюзивними та низьковуглецевими. Її амбіція – інтегрувати сталість у кожен аспект виробництва й споживання енергії. Важливо: компанія діє на випередження – не чекає CSRD чи інших вимог, а впроваджує посилені практики сталого розвитку та звітності вже сьогодні.

Шлях Schneider Electric показує, що енергетичний перехід на практиці може бути успішним бізнесом – зростання виручки з \$10 млрд у 2003 році до \$42 млрд у 2024-му.

- Schneider Electric щороку публікує звіти зі сталого розвитку щонайменше з 2011 року; історично – за GRI (включно з SASB та TCFD).
- Починаючи з 2024 року компанія звітує за ESRS (відповідно до вимог CSRD).

Прогрес у сталому розвитку:

- Net-zero по value-chain до 2050 (по SBTi)

- Операції "Zero-CO2" до 2030 (-90% Scope 1&2 + нейтралізація решти).
- Zero Carbon Project: -40% викидів у топ – 1000 постачальників до 2025 р.
- 154 майданчики Zero-CO2 (ціль 150 – виконано завчасно).
- 96% електрики в операціях з ВДЕ (глобально, за підсумками 2024)
- 31% корпоративного автопарку – EV (ціль 100% до 2030).
- 679 млн т CO2 уникнуто/збережено для клієнтів із 2018.
- 53,4 млн людей отримали доступ до чистої електрики з 2009.
- 824 тис. осіб пройшли навчання з енергоменеджменту.
- Підвищення частки перероблених/біо матеріалів і відмова від пластику.
- CDP A-List, DJSI World, MSCI AAA, EcoVadis Platinum.

КЕЙСИ КОМПАНІЙ, ЩО РУХАЮТЬСЯ ШВИДШЕ ЗА РЕГУЛЮВАННЯ

	
Країна	США
Галузь	Технології (Програмне забезпечення, хмарні сервіси)
Працівники	Понад 220 тис. (2024)
Виручка	≈ \$280 млрд (2024)
Ринкова капіталізація	≈ \$140 млрд
Річний звіт	2025 Environmental Sustainability Report

Хмарні сервіси, персональні пристрої та підприємницькі платформи Microsoft об'єднують мільярди користувачів і організацій по всьому світу. Енергоспоживання дата центрів і виробничих ланцюгів створює значний екологічний виклик.

Microsoft поставила за мету стати кліматично нейтральною компанією ще у 2012 році і зобов'язалася до 2030-го не лише вивести вуглецевий слід до нуля, а й компенсувати історичні викиди. Для цього вона активно інвестує у відновлювану енергетику, модернізує інфраструктуру і розробляє рішення на основі AI для оптимізації енергетичних процесів.

Важливо, що Microsoft почала публікувати звіти зі сталого розвитку ще в 2009 році, з 2024 року офіційно звітується за ESRS, демонструючи прозорість і відповідність до CSRD. Її досвід показує, як технологічний гігант використовує сталість як драйвер інновацій і довгострокового зростання, з оборотом, що у 2024 році перевищив \$620 млрд.

Прогрес у сталому розвитку:

- Компанія зобов'язалась стати карбоново негативною до 2030.

- Відновлення безпечних водних ресурсів і підвищення енергоефективності по всьому ланцюгу постачання.
- Активне використання відновлюваної енергетики і масштабний карбоновий офсет.
- Прозорість у звітності за GRI, IFRS, TCFD із залученням сторонніх аудитів.

Мотивація:

Підвищення довіри інвесторів і клієнтів, демонстрація лідерства у сталості, підтримка інноваційного підходу до екологічних викликів.

Звітність:

Детальні публічні ESG звіти, що перевищують вимоги регуляції, фокус на вимірюваний вплив.

Визнання:

Високі рейтинги в ESG-індексах світового рівня.

КЕЙСИ КОМПАНІЙ, ЩО РУХАЮТЬСЯ ШВИДШЕ ЗА РЕГУЛЮВАННЯ

Goldman Sachs	
Країна	США
Галузь	Фінансові послуги (Інвестиційний банкінг, Управління активами)
Працівники	Понад 40 тис. (2024)
Виручка	≈ \$70 млрд (2024)
Ринкова капіталізація	≈ \$100 млрд
Річний звіт	Goldman Sachs 2023 Sustainability Report

Goldman Sachs – один із найбільших світових інвестиційних банків з активами під управлінням понад \$3 трлн і значним впливом на глобальні фінансові ринки. Компанія спеціалізується на інвестиційних послугах, управлінні активами, консультаціях зі злиття і поглинання, а також розробці інноваційних фінансових інструментів.

Фінансові потоки та інвестиції Goldman Sachs опосередковано формують вплив на тисячі компаній у різних галузях, що робить їх стале управління критично важливим. Компанія визнає, що екологічні, соціальні та управлінські (ESG) фактори безпосередньо впливають на ризики і доходність.

З 2018 року Goldman Sachs застосовує власні стандарти ESG на всіх рівнях інвестиційного аналізу, а з 2024 року офіційно звітує за ESRS, виводячи звітність на новий рівень відповідності CSRD. Поряд із цим, Goldman Sachs інвестувала понад \$500 млрд у проекти зелених технологій та сталого розвитку, стимулюючи низьковуглецеві рішення. Її підхід показує, як фінансова індустрія може вести ринок, поєднуючи рентабельність із впливом.

ESG-звітність Goldman Sachs відповідає міжнародним стандартам, регулярно проходить незалежний аудит, що забезпечує високий рівень прозорості. Такий підхід

вирізняє компанію серед конкурентів у фінансовому секторі.

Прогрес у сталому розвитку:

- Зобов'язання інвестувати понад \$150 млрд у проекти з чистої енергії, підвищення енергоефективності та кліматичної адаптації до 2030 року.
- Вуглецева нейтральність операцій досягнута у 2015 році з розширенням охоплення Score 3 – включенням викидів у ланцюгу постачання та бізнес-подорожей.
- Ретельний аудит і контроль ESG-критеріїв для постачальників, підвищення соціальної та екологічної відповідальності ланцюга постачання.
- Понад 70% корпоративних об'єктів сертифіковані за LEED Gold або еквівалентом, а всі операційні приміщення відповідають стандарту ISO 14001.

КЕЙСИ КОМПАНІЙ, ЩО РУХАЮТЬСЯ ШВИДШЕ ЗА РЕГУЛЮВАННЯ

	
Країна	Індія
Галузь	IT та консультації
Працівники	Понад 150 тис. (2024)
Виручка	Близько \$6 млрд
Ринкова капіталізація	≈ \$100 млрд
Річний звіт	Tech Mahindra 2024-25 Sustainability Report

Tech Mahindra – глобальний гравець у сфері технологічних консультацій та цифрової трансформації. Компанія відома своєю амбіцією не просто адаптуватися до змін, а стати каталізатором перетворень у сфері сталого розвитку шляхом впровадження інноваційних підходів і технологій.

Tech Mahindra з 2020 року почала впроваджувати зелений IT – зниження споживання електроенергії завдяки оптимізації серверних парків і перехід на відновлювані джерела енергії.

З 2024-го компанія звітує за ESRS, посилюючи прозорість для клієнтів, інвесторів і регуляторів. Інтеграція ESG у стратегію дозволила Tech Mahindra знизити викиди на 30% з 2019 по 2024 рік, одночасно збільшуючи виручку на 40%, що підтверджує ефективність сталого розвитку.

Також компанія отримала схвалення Science Based Targets initiative (SBTi) щодо своїх цілей досягнення net-zero викидів. Компанія зобов’язалась знизити абсолютні викиди Scope 1 і 2 до 58,8% до 2030 року і до 90% – до 2035 року за базовий 2016 рік, а також скоротити Scope 3 на 90% до 2035 року.

Компанія не обмежується внутрішніми

ініціативами, а пропонує клієнтам широкий спектр ESG-консалтингу, аналітики та технологічних рішень, дозволяючи їм реалістично й ефективно інтегрувати сталість у бізнес-стратегії.

Мотивація:

Схвалені науковим ком’юніті цілі підвищують довіру інвесторів і клієнтів, стимулюють інновації у сталому розвитку і зміцнюють репутацію Tech Mahindra як провідного технологічного партнера у ESG-трансформації.

Звітність:

Детальні, регулярно оновлювані ESG-звіти у відповідності до SBTi, GRI та інших міжнародних стандартів з об’єктивною зовнішньою перевіркою та публічним доступом.

Визнання:

Належність до топ-5% світових IT-компаній за версією S&P Global Sustainability Yearbook 2025 та тривала участь у DJSI World і Emerging Markets індексах підтверджують високий рівень ESG-практик Tech Mahindra.

КЕЙСИ КОМПАНІЙ, ЩО РУХАЮТЬСЯ ШВИДШЕ ЗА РЕГУЛЮВАННЯ

 АСТАРТА-КИЇВ агропромхолдинг	
Країна	Україна
Галузь	Агропромисловий холдинг (рослинництво, переробка, тваринництво, біоенергетика)
Працівники	Понад кілька тисяч
Виручка	Близько 400 млн євро (2024)
Ринкова капіталізація	≈ \$100 млрд
Річний звіт	Sustainability Report 2022

Астарта – один із найбільших вертикально інтегрованих агропромислових холдингів України, публічна європейська компанія зі значною присутністю на глобальних ринках. Заснована у 1993 році, компанія поєднує аграрне виробництво, переробку, тваринництво і біоенергетику, управляє понад 210 тис. га сільськогосподарських земель і є найбільшим виробником індустриального молока в Україні.

Астарта, генерує значний вплив через масштабне виробництво цукру, зернових і молочної продукції. Безпека ґрунтів, раціональне використання води і зниження викидів – ключові виклики для компанії у контексті ESG. Вже з 2015 року Астарта інвестує у точне землеробство та біогазові установки, що дозволяють мінімізувати екологічний слід і підвищити енергоефективність.

Компанія регулярно звітує за міжнародними стандартами GRI, починаючи з 2017 року, і з 2024-го офіційно доповнює звітність за ESRS, готуючись до повного виконання вимог CSRD. Через активне впровадження екоінновацій у виробничі процеси Астарта не лише підвищує свою конкурентоспроможність, а й підтримує сталий розвиток агросектора України.

Прогрес у сталому розвитку:

- Активне впровадження цифрових технологій для ефективного моніторингу родючості ґрунтів і оптимізації використання ресурсів з метою зменшення екологічного впливу.
- Розвиток біоенергетичних проектів для альтернативного живлення й зниження викидів CO2.
- Соціальна відповідальність: інвестиції у розвиток освіти, підтримку фермерських спільнот і забезпечення стабільності робочих місць у регіонах присутності.
- Прозорість звітності за міжнародними стандартами ESG, що виходить за рамки мінімальних нормативних вимог; застосування передових підходів до управління ризиками та взаємодії зі стейкхолдерами.
- Співпраця з провідними фінансовими інституціями (ЄБРР, IFC), що підсилює стандарти управління та довіру інвесторів.

КЕЙСИ КОМПАНІЙ, ЩО МАЮТЬ НЕОДНОЗНАЧНІСТЬ У СТАЛОМУ РОЗВИТКУ



Amazon демонструє позитивний рух у сфері енергоефективності та сталих ініціатив, але компанія піддається критиці щодо умов праці, впливу на місцеві спільноти та екологічної відповідальності у ланцюгу постачання. Незважаючи на впровадження екологічних цілей, частина експертів і аудиторій вважає, що звітування компанії не завжди повністю відображає наявні проблеми, що викликає підозри в greenwashing.



Volkswagen залишився в центрі уваги через Dieselgate масштабний – скандал із маніпуляціями з даними про викиди автомобілів, який розпочався у 2015 році, але його наслідки та додаткові проблеми з екологічною відповідальністю відчутні й зараз. Незважаючи на зусилля щодо переходу на електромобілі і звітність за міжнародними стандартами, компанія неодноразово критикувалася за недостатність прозорості та сповільнене виконання кліматичних зобов'язань.



PepsiCo активно звітує про досягнення в ESG, зокрема щодо використання переробленої упаковки і зниження викидів. Проте компанія була піддана критиці за зв'язки з використанням дитячої праці в ланцюгах постачання та недостатню прозорість у боротьбі з такими проблемами. Це впливає на її соціальний рейтинг і створює виклики щодо довіри інвесторів і споживачів.



Meta активно інвестує в розвиток ESG-ініціатив, таких як відповідальна розробка штучного інтелекту і кліматична нейтральність операцій. Водночас вона не уникла критики за вплив соціальних мереж на громадську думку, конфіденційність даних та розповсюдження дезінформації, що ставить під сумнів соціальний аспект ESG. Компанія запроваджує інновації і прозорість у звітності, але продовжує стикатися з викликами, пов'язаними з етикою продуктів і впливом на суспільство.



АНАЛІЗ ЗМІН В ESRS (ДРАФТОВА ВЕРСІЯ 2025)

- ESRS – що саме винесено на публічний розгляд
- Шість рівнів спрощення ESRS
- Зміни до підходу DMA (оцінка подвійної матеріальності)
- Аналіз змін до ESRS

ESRS – ЩО CAME ВИНЕСЕНО НА ПУБЛІЧНИЙ РОЗГЛЯД

В кінці липня 2025 року EFRAG оприлюднив оновлені Draft amended ESRS (Set 1) і повний комплект супровідних матеріалів для прозорого відстеження правок.

Пакет включає:

- оновлені тексти ESRS 1–2, E1–E5, S1–S4, G1;
- Log of Amendments із покроковими змінами "абзац-за-абзацом" (показано додавання, вилучення та перенесення контенту до NMIG (Non-Mandatory Illustrative Guidance)), причому кожна зміна має коротке обґрунтування і структуру з трьох колонок: оригінал → змінений текст → пояснення;
- нову категорію Non-Mandatory Illustrative Guidance (NMIG), винесену поза Делегованим актом (ілюстрації, приклади, добровільні розкриття та "як застосовувати");
- а також Basis for Conclusions (BfC) – документ, що пояснює логіку змін і підсумовує отриманий під час аутрічу та консультацій фідбек.

Мета пакета – чітко показати, що саме змінено у 2025 драфтах, і відділити обов'язкові вимоги від необов'язкового керівництва.

Перелік документів (стандарти)

- **Draft amended ESRS (12 файлів): ESRS 1, ESRS 2, E1–E5, S1–S4, G1** – оновлені тексти стандартів для консультацій (формат, узгоджений із Delegated Act).
- Структура змін у текстах: правки інтегровані у кожен стандарт; навігація за темами/ підтемами; вилучення надлишкової деталізації та дублювань.
- Параметри представлення: обов'язковий зміст відділений від ілюстративного; приклади та добровільні елементи перенесені до NMIG; для зручності трасування використовуються перехресні посилання на Log of Amendments.
- Обсяг: залежить від конкретного стандарту (сукупно – пакет із 12 документів); для відстеження змін використовуються окремі логи.

Перелік документів (супровідні матеріали)

- **Log of Amendments (по кожному ESRS):** детальні зміни "абзац-за-абзацом", показано додавання/видалення/перенесення до NMIG; кожна зміна має стислий раціонал; структура з трьох колонок (оригінал/змінений текст/пояснення). Обсяг: 674 стор. (≈56 стор. у середньому на один ESRS).
- **Non-Mandatory Illustrative Guidance (NMIG):** нова категорія поза Делегованим актом; містить приклади, добровільні розкриття та вимоги до застосування; це керівництво, а не зобов'язання. Обсяг: 66 стор.
- **Basis for Conclusions (BfC):** пояснює мотиви змін липня 2025, підсумовує стейкхолдерський фідбек і описує "шість важелів спрощення", забезпечуючи прозорість рішень. Обсяг: 103 стор.

Усі оригінальні документи зібрано на сторінці [EFRAG Amended ESRS](#)

Експерти Офісу зеленого переходу вивчили і проаналізували всі документи, які опублікував EFRAG. Далі ми розберемо детальніше зміни до кожного із опублікованих документів, а також що це означає для компаній, які будуть звітувати за ESRS.

ШІСТЬ РІВНІВ СПРОЩЕННЯ ESRS (ЗА МАТЕРІАЛАМИ EFRAG)

01 Спрощення подвійної оцінки суттєвості (DMA)

Підхід роблять практичнішим: вводиться розділ "практичні міркування", інформаційна суттєвість працює як загальний фільтр, а громіздкі чеклісти та блок-схеми виносяться до NMIG. Уточнено відповідність IRO (Impacts, Risks, and Opportunities – Впливи, ризики та можливості) темам і рівням звітування, спрощено підтематику, дозволено користуватися оцінками, проксі та непрямими даними там, де прямі дані недосяжні або їх збирання є невиправдано витратним.

02 Краща читабельність і стислість звіту

Компаніям дозволяють стисло викладати суть (вступне резюме), переносити деталі у додатки та логічно групувати пов'язаний контент, щоб уникати повторів. Опис методик розрахунку показників роблять компактнішим, а подання інформації – зв'язним від стратегії до показників, аби звіт легко читався та перевірявся.

03 Узгодження загальних вимог (GDR) з тематичними вимогами

Колишні MDR перейменовано й спрощено як GDR; тематичні специфікації для управління, бізнес-моделі та IRO зосереджені в ESRS 2. Найдрібніші наративні вимоги очищено, приклади та ілюстрації винесено до NMIG. Для політик / дій / цілей застосовується принцип "розкрий, якщо маєш", а надмірні мікровимоги (зокрема жорсткі таймінги) прибрано.

04 Зрозумілість, чіткість і доступність стандартів

Із основних текстів прибрано добровільні розкриття, чітко відмежовано обов'язкові вимоги від ілюстративного матеріалу. Спрощено терміни й формулювання, уніфіковано подання кількісних даних (таблиця чи наратив – за змістовною доцільністю), скорочено тексти. NMIG існує як окремий довідник для звернень.

05 Горизонтальні послаблення для зменшення навантаження

Запроваджено гнучкості на кшталт принципу "невиправдані витрати чи зусилля", послаблення за умов низької якості даних, відсутність ієрархії джерел у ланцюгу вартості, можливість виключати несуттєві види діяльності. Уточнено межі "власних операцій", передбачено спеціальні норми для придбань / відчужень і обмеження глибини ланцюга вартості (value chain cap).

06 Посилена взаємозамінність (сумісність) із глобальними стандартами

Узгоджуються терміни, структура та логіка з ISSB (IFRS S1/S2), зменшуються дублювання вимог і налаштовуються послаблення так, щоб компаніям було зручно застосовувати ESRS разом з іншими рамками. Окрему увагу приділено межах звітування (зокрема для викидів ПГ) та кращій порівняльності розкриттів.

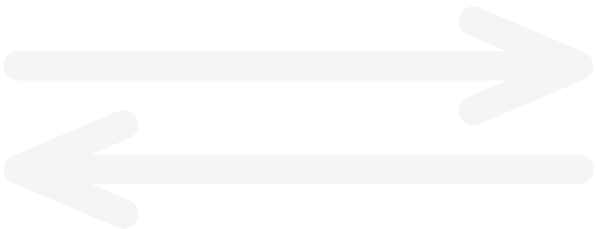
ЗМІНИ ДО ПІДХОДУ DMA (ОЦІНКА ПОДВІЙНОЇ МАТЕРІАЛЬНОСТІ)

Що саме змінюється у DMA

DMA зберігає основу – паралельний погляд на впливи та на фінансові ризики й можливості, але сам процес робиться суттєво простішим і керованішим.

Зі стандартів прибрано громіздкі чеклісти та блок-схеми (вони переїхали до NMIG), скорочено й упорядковано підтематику, а оцінювання дозволено проводити з використанням професійного судження.

Компанія може підкріплювати висновки оцінками та пов'язаними (непрямими) даними, коли прямі дані недосяжні або їх збір вимагав би непропорційних доадткових витрат. Результатом має бути не опис процесу заради процесу, а зрозуміле обґрунтування суттєвості та логічний ланцюжок "стратегія – IRO – показники – цілі".



Що означає спрощення для IRO

Вимоги до опису IRO в тематичних ESRS уніфіковано: організація, що звітує зосереджуються лише на суттєвих IRO і більше не зобов'язана заповнювати довгі списки для кожного стандарту.

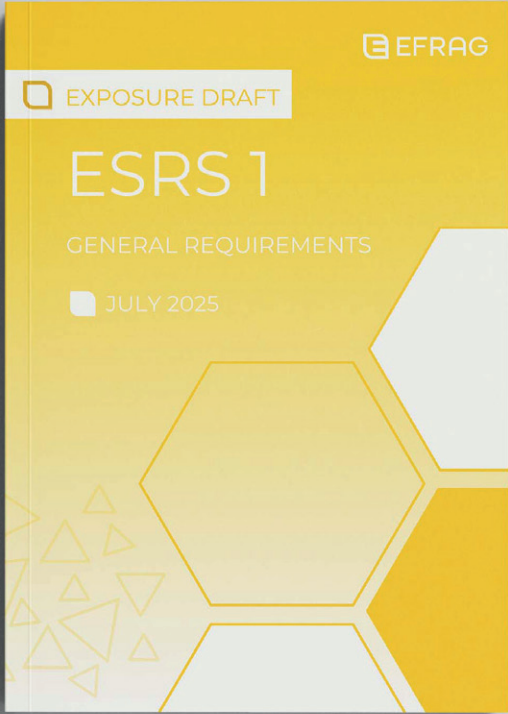
Якщо ризик, можливість або вплив є органічною частиною бізнес-моделі, він вважається суттєвим без додаткового порогового аналізу; явно несуттєві IRO можуть бути обґрунтовано виключені.

Звітування будується за принципами: відповідність стратегії, чіткість причинно-наслідкових зв'язків, прозорість щодо наявності або відсутності політик / дій / цілей та відкрите пояснення застосованих оцінок і меж охоплення.

Аспект	Було (ESRS 2023)	Стає (драфт 2025)
Охоплення IRO	Документували всі можливі IRO, включно з несуттєвими	Опрацьовують лише очевидно релевантні IRO (вбудовані в модель = суттєві)
Пороговий аналіз	Для кожного IRO робили окремий аналіз порога	Не потрібен, якщо IRO явно суттєвий або явно нерелевантний (виняток – права людини)
Фокус зусиль	Основний наголос на описі процесу	Основний наголос на результатах і зв'язку зі стратегією
Політики / дії / цілі (PAT&M)	Розкривали здебільшого за наявності	Принцип "розкрий, якщо маєш"; відсутність також прямо розкривається
Метрики та дані	Жорсткіші вимоги й дублювання показників; пріоритет прямих даних	Більша гнучкість (оцінки, часткове охоплення); допускаються проксі та непрямі дані за умови невиправданих витрат

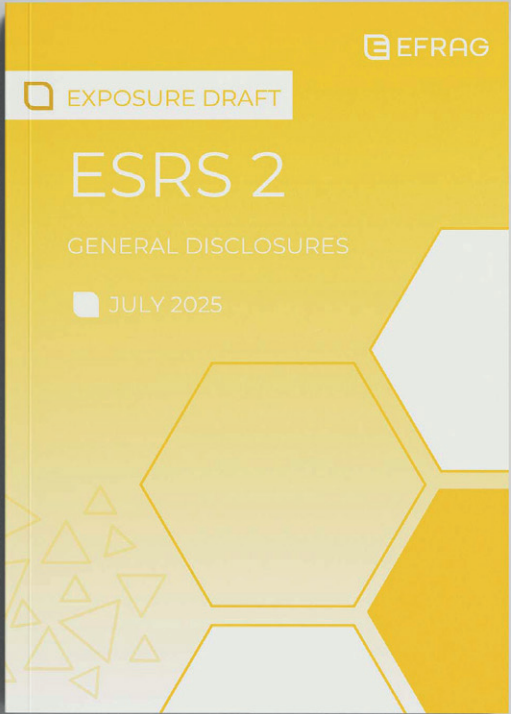
АНАЛІЗ ЗМІН ДО ESRS 1 GENERAL REQUIREMENTS (ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ)

Тема	Було (ESRS 2023)	Пропозиції (ESRS 2025)
Fair presentation & фільтр "суттєвості інформації"	Принцип fair presentation і матеріальність інформації менш акцентовані; загальний фільтр здебільшого на рівні тематичних	Посилено роль fair presentation; "матеріальність інформації" – надсекторальний фільтр для усіх розкриттів, із чітким визначенням, що саме є матеріальним для користувачів звітності
DMA: практичні міркування	Оцінка більш процесна і методологічна	Додано розділ "practical considerations": старт "згори-вниз" від бізнес-моделі до очевидних тем; рівень доказів – розумний і пропорційний
IRO ↔ теми; агрегація/дезагрегація	Менше ясності, багато підпідтем; ризик "довгих списків" сайтів	Дозволено звітувати на рівні теми або IRO залежно від управління; чіткі правила агрегації / дезагрегації, щоб уникати "переліку сайтів"; AR16 спрощено (без "sub-sub-topics")
Читабельність і зв'язність звіту	Фіксовані структури; методики впереміш із основним текстом	Опція executive summary; деталі/методики – у додатках; уточнено "пов'язану інформацію"; PAT&M логічно пов'язуються з матеріальними IRO, стратегією та бізнес-моделлю
MDR → GDR; NMIG	Багато детальних наративних вимог; були добровільні "may disclose"	MDR перейменовано на GDR і суттєво спрощено; кількість датапоінтів скорочено; добровільне – вилучено або перенесено в NMIG (довідник, не вимоги)
Горизонтальні полегшення (burden reliefs)	Обмежені винятки; пріоритет «прямих даних» ланцюга вартості	Розширено undue cost/effort на DMA і всі метрики; дозволено часткове охоплення за браку якості даних; можна виключати несуттєві активності; немає системної переваги "тільки прямі дані"; окремі полегшення для M&A; резилієнтність – якісно й лише щодо ризиків
Межі звітування (boundary) та ПГ	В ESRS E1 був новий підхід до меж ПГ, що ускладнював узгодження	Межі базуються на периметрі консолідації фінзвітності; для окремих випадків – додаткове розкриття Scope 1–2 за підходом operational control (GHG Protocol); уточнено "власні операції" vs value chain



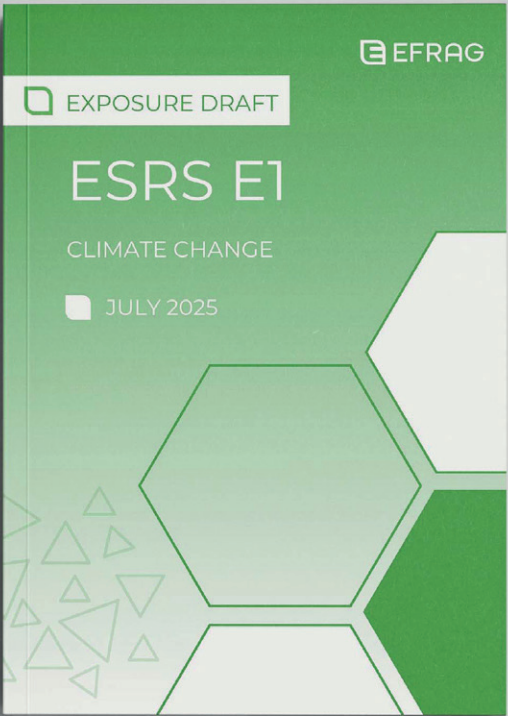
АНАЛІЗ ЗМІН ДО ESRS 2 GENERAL DISCLOSURES (ЗАГАЛЬНІ РОЗКРИТТЯ)

Тема	Було (ESRS 2023)	Пропозиції (ESRS 2025)
Інформація по ланцюгу вартості	Широке збирання даних, часто поза досяжністю, значні витрати	Дозволено використовувати "обґрунтовану та підтверджену інформацію": секторні/регіональні усереднення, оцінки та інші проксі – за умови відсутності невинуватених витрат/зусиль
Розкриття з управління (governance)	Окремі детальні пункти на рівні менеджменту й наглядової ради; часте дублювання з ESRS G1	Консолідація в одне розкриття в ESRS 2 з перехресними посиланнями на G1; прибрано повтори, зосереджено на інформації про органи управління
Структура "Заяви зі сталого розвитку"	Фіксована структура; повне включення статті 8 Таксономії в основний текст	Більша гнучкість: дозволені додатки/підрозділи; можна додати executive summary; пов'язана інформація групується, щоб уникнути дублювань
Політики/дії/цілі (PAT&M)	Розкриття у кожній темі, часто дублювання; не було ясності щодо відсутності	Централізація в ESRS 2: звітується за принципом "маєш – розкрий"; відсутність можна показати одним датапоінтом для переліку матеріальних тем без PAT&M; дозволено агрегувати там, де PAT&M керуються на вищому рівні
Метрики та дані	Пріоритет прямих даних ланцюга вартості; обмежені послаблення	Горизонтальні полегшення: проксі/оцінки дозволені; можливе часткове охоплення за браку якості даних із прозорими припущеннями; знято системну перевагу "тільки прямі дані"
Зменшення дублювань і зрозумілість	Добровільні "may disclose" всередині стандартів; методичний матеріал змішано з обов'язковим	Вилучено "may disclose"; методику переміщено поруч із відповідними вимогами; ілюстративний матеріал винесено в окремий NMIG (довідник, а не вимоги)



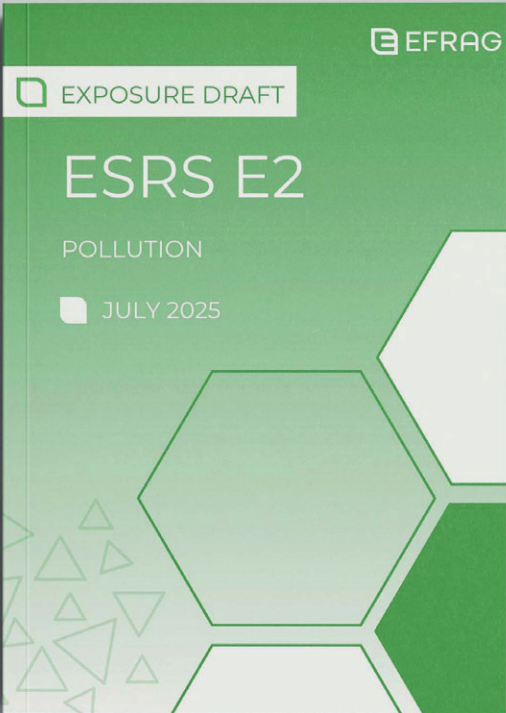
АНАЛІЗ ЗМІН ДО ESRS E1 CLIMATE CHANGE (ЗМІНА КЛІМАТУ)

Тема	Було (ESRS 2023)	Пропозиції (ESRS 2025)
Перехідний план	Повний план з детальними траєкторіями та сценаріями	Спростили: розкривати лише ключові елементи – головні цілі, основні дії, віхи/терміни
Цілі щодо викидів ПГ (GHG)	Дозволялись цілі за інтенсивністю; офсети могли зараховуватись	Чітко: встановлюються абсолютні цілі скорочення для Score 1–3; офсети показуються окремо, без зарахування до досягнення цілей
Енергетичні показники	Багато дрібних датапоінтів, включно з енергоінтенсивністю	Раціоналізація: лише базові KPI (напр., загальне споживання, частка відновлюваної енергії); показник інтенсивності вилучено
Політики щодо клімату	Вимога в E1-2 описувати політики з пом'якшення / адаптації	Централізовано в ESRS 2 (розкриття політик/дій/цілей у загальних вимогах, щоб уникнути дублювань)



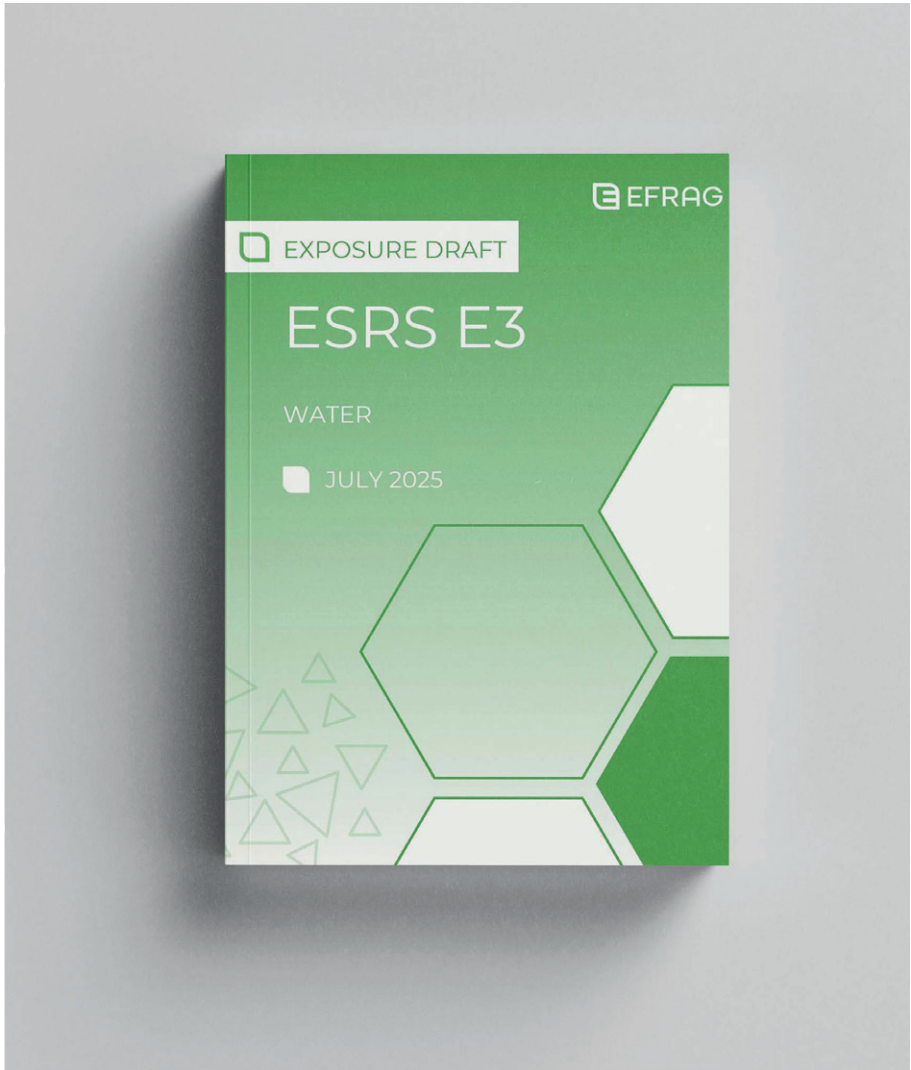
АНАЛІЗ ЗМІН ДО ESRS E2 POLLUTION (ЗАБРУДНЕННЯ)

Тема	Було (ESRS 2023)	Пропозиції (ESRS 2025)
Охоплення та межі	Забруднення розділено за середовищами (повітря/вода/ґрунт); згадувалося й "indoor pollution"	Уніфіковане охоплення: "indoor" вилучено; водне забруднення охоплює і морське; межі стандарту уточнено
Переліки забруднювачів і метрики	Довгі фіксовані списки забруднювачів до розкриття незалежно від релевантності	Сфокусовано: звітуються лише суттєві забруднювачі, релевантні операціям компанії; скорочено дрібні datapoints
Перетини з іншими E стандартами	Подекуди дублювання вимог із E1/E3/ E4/E5	Чітка межа: питання забруднення зосереджені в E2, перетини з іншими темами прибрано
Мікропластик	Окрема згадка про розкриття мікропластику (генерує / використовує); частково дублювалося в інших пунктах	Узгоджено з новою структурою: окремі дублюючі вимоги видалено; розкриття мікропластику охоплюється в межах релевантних пунктів E2 за матеріальності
Подання та формулювання вимог	Окремі пункти частково повторювалися; формулювання місцями неузгоджені	Переписано/пересунуто: вимоги згруповані за логікою процесів (виробництво/використання/викид у довкілля), тексти вирівняні, зайві повтори видалено



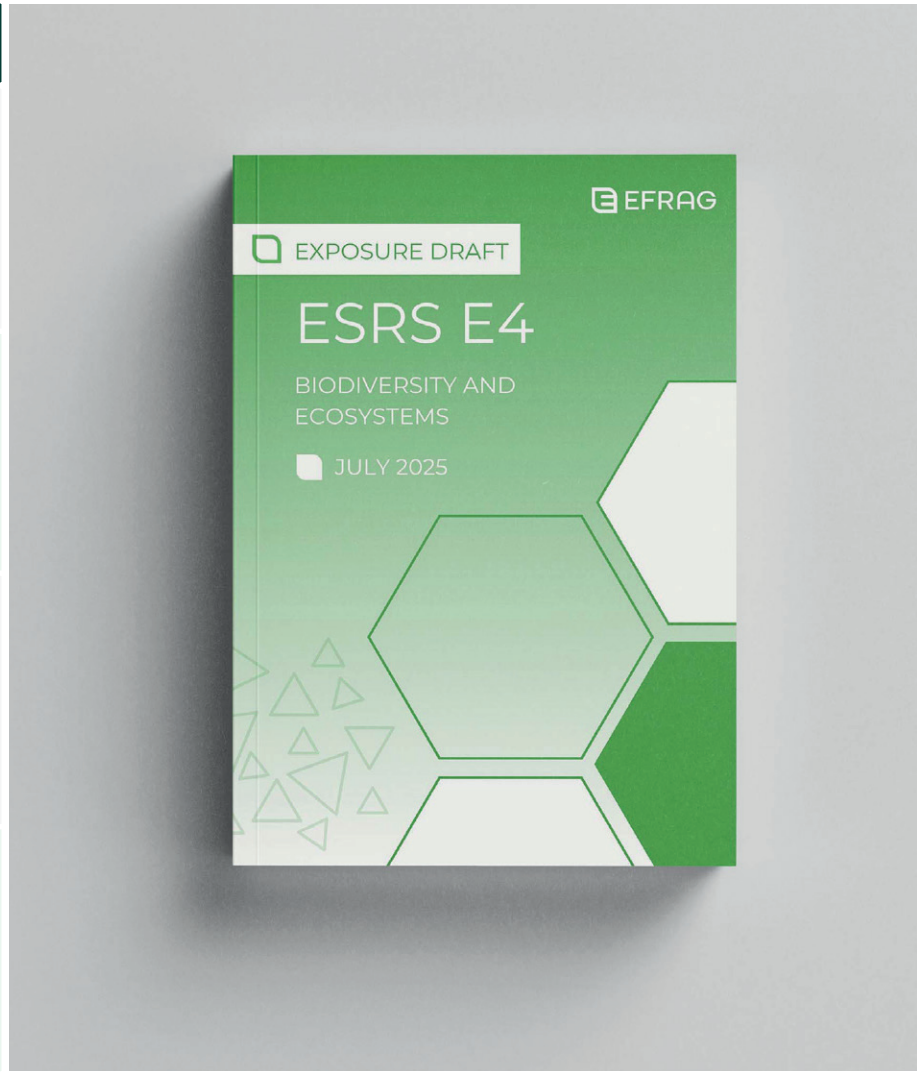
АНАЛІЗ ЗМІН ДО ESRS E3 WATER (ВОДНІ РЕСУРСИ)

Тема	Було (ESRS 2023)	Пропозиції (ESRS 2025)
Охоплення	Разом охоплювалися вода і морські ресурси	Звужено до води: морські теми винесено в інші стандарти (зокрема, пов'язані елементи – до E4 Біорізноманіття; окремі показники з "marine" вилучено з E3)
Усунення дублювань	Частина розкриттів дублювала загальні вимоги (політики / дії / цілі тощо)	Стримлайн: загальні наративні розкриття зосереджено в ESRS 2, а ілюстративні матеріали – в NMIG; у тематичному E3 залишено лише змістово необхідне
Ключові метрики	Різні водні показники, зокрема інколи інтенсивності	Фокус на базових абсолютних KPI: загальне споживання води, споживання в зонах водного ризику, повторне використання/рециркуляція, запаси; забір і скиди переведено у статус обов'язкових датапоінтів як суттєві для водного балансу
Новий обов'язковий статус окремих показників	Частина показників була "may disclose"	"May → shall" для: загальний забір води та загальні скиди води у власних операціях (прояснення без додавання нових цілей розкриття)



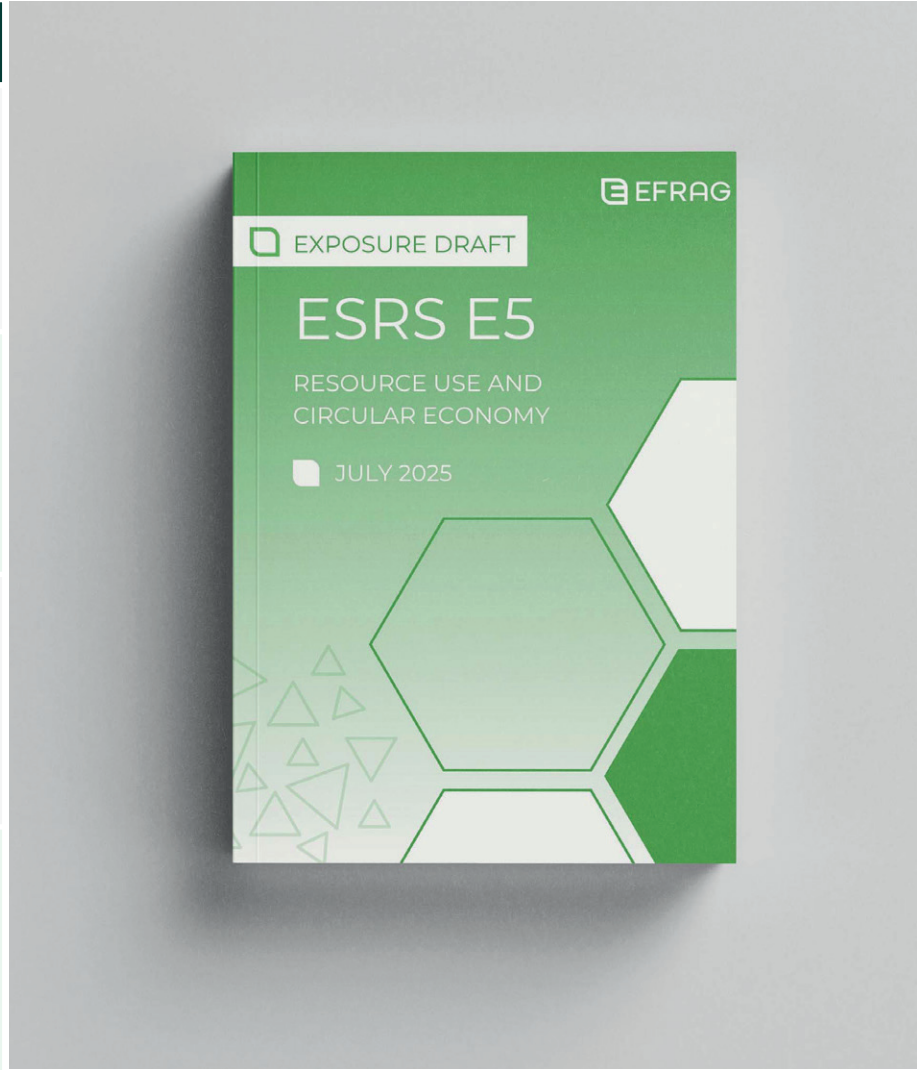
АНАЛІЗ ЗМІН ДО ESRS E4 BIODIVERSITY AND ECOSYSTEMS (БІОРІЗНОМАНІТТЯ ТА ЕКОСИСТЕМИ)

Тема	Було (ESRS 2023)	Пропозиції (ESRS 2025)
План щодо біорізноманіття (transition plan)	Вимагався розгорнутий стратегічний план і оцінка стійкості	Спростили: звітувати ключові елементи плану; обов’язково за суттєвості і лише якщо план офіційно оголошено публічно (щоб уникнути зайвого тягаря)
Розкриття “за місцем” (by-site)	Нечіткий підхід, часто широкий список локацій	Прагматичний підхід: збережено спеціальне розкриття по матеріальних локаціях лише в стандарті E4, з урахуванням локального контексту для чесного подання
Метрики	Багато наративних вимог; складно підібрати доречні показники	Гнучкість у виборі метрик: дозволено добирати адекватні показники, оскільки для біорізноманіття методики ще недостатньо зрілі для жорсткого припису
Архітектура вимог (усунення дублювань)	Політики / дії / цілі частково повторювались у тематичних стандартах	Наратив винесено до ESRS 2: у тематичному E4 залишено сутнісні вимоги; це частина загального скорочення датапоінтів і підвищення читабельності



АНАЛІЗ ЗМІН ДО ESRS E5 RESOURCE USE AND CIRCULAR ECONOMY (РЕСУРСИ І ЦИРКУЛЯРНА ЕКОНОМІКА)

Тема	Було (ESRS 2023)	Пропозиції (ESRS 2025)
Сфера застосування	Вимоги охоплювали широкий спектр практик круговості; межі з іншими "Е" стандартами були не завжди чіткі	Уточнено межі між E5 та іншими еко-стандартами; додано визначення. Для inflows дозволено самостійно визначати "ключові" матеріали за стратегічною релевантністю. Для outflows підхід спрощено
Політики та цілі	Деталізовані вимоги за типами відходів/ієрархією; часто дублювалися описи	Консолідація опису політик/цілей у логіці ESRS 2; більше принциповості, менше дрібної деталізації – фокус на релевантній інформації для користувачів
Круговість продукції	Окремі розкриття про довговічність / ремонтпридатність / переробність	Інтегрований підхід: ключові аспекти – одне узгоджене розкриття; довговічність і ремонтпридатність – у наративній формі
Метрики та датапойнти	Різні набори показників, включно з багатьма деталями	Стримані "базові" метрики вимірювання циркулярності; два датапойнти з категорії may disclose стали shall disclose



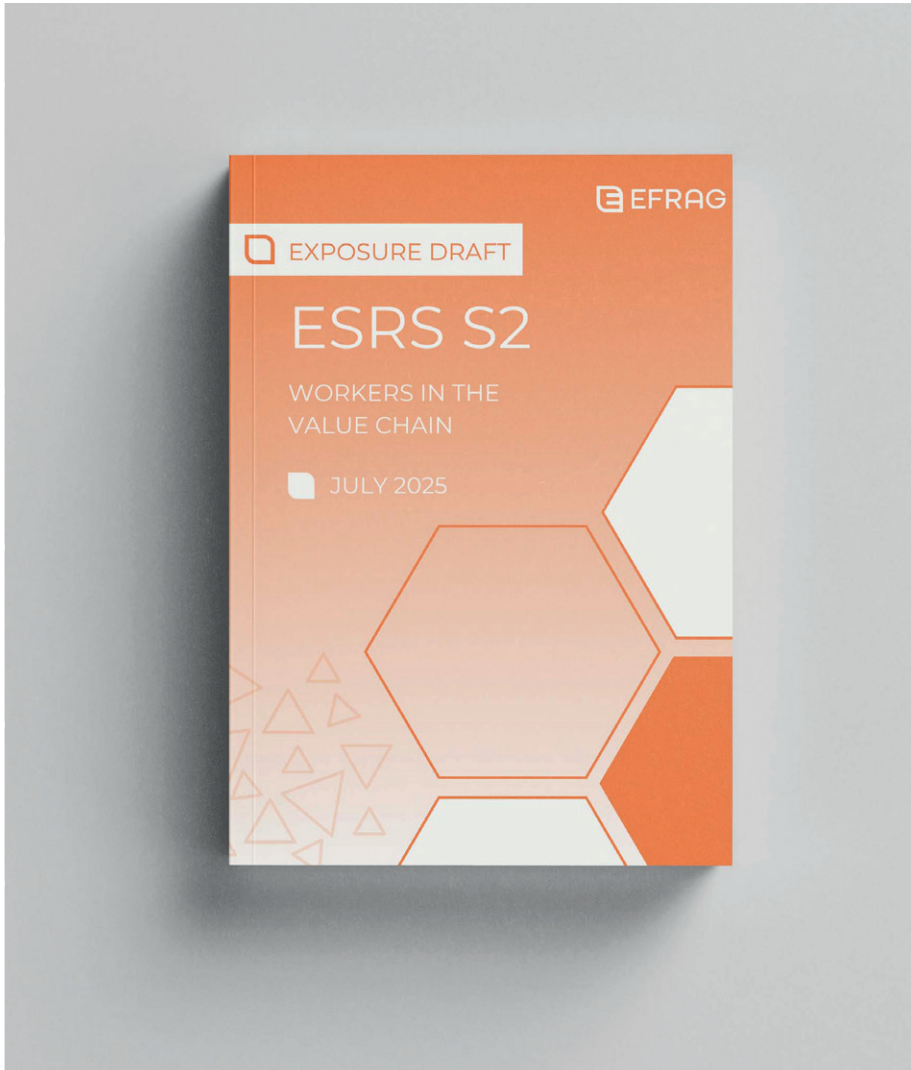
АНАЛІЗ ЗМІН ДО ESRS S1 OWN WORKFORCE (ВЛАСНА РОБОЧА СИЛА)

Тема	Було (ESRS 2023)	Пропозиції (ESRS 2025)
Розкриття політик у сфері прав людини	Політики/дії/цілі вимагались окремо в S-стандартах, що створювало дублювання	Політики, дії та цілі консолідовано в ESRS 2 (GDPR-P) для всіх 4 груп зацікавлених сторін; S1 переважно посилається на ESRS 2, щоб уникнути повторів
"Серйозні випадки порушень прав людини" (узгодження з SFDR)	Формулювання та охоплення відрізнялися між S1–S4	Уточнено зміст і межі показника; підхід уніфіковано для S1–S4, щоб забезпечити консистентність
Охорона праці: "дні втраченої працездатності"	Включало смертельні випадки у сферу показника S1-13	Смертельні випадки виключено з охоплення показника S1-13 (залишаються окремі метрики з H&S)
Вступні/описові характеристики персоналу	Детальні наративні описи структури персоналу вимагались у S1 (зайвий наратив)	Більшість наративних вимог у topical-стандартах вилучено; відповідні загальні описи – через ESRS 2 (для зниження дублювань)
Оплата праці та "адекватна зарплата"	Деталізовані під-метрики й описові вимоги (часто методичні приклади в тексті стандарту)	Частину прикладового/ілюстративного змісту перенесено до NMIG (немандаторні настанови), аби спростити обов'язкові розкриття; самі обов'язкові метрики – сфокусовано
Соціальний захист і пільги	Окремі детальні розкриття по кожній схемі (відпустки по догляду, безробіття, здоров'я, пенсії тощо)	Стислий підтверджувальний розкритий пункт щодо наявності / покриття схем; деталізація – лише за принципом суттєвості та за потреби (в узгодженні з загальними вимогами ESRS 2)



АНАЛІЗ ЗМІН ДО ESRS S2 WORKERS IN THE VALUE CHAIN (ПРАЦІВНИКИ В ЛАНЦЮГУ СТВОРЕННЯ ВАРТОСТІ)

Тема	Було (ESRS 2023)	Пропозиції (ESRS 2025)
Зв'язок з ESRS 2	Повторювалися описи зв'язку зі стратегією та бізнес-моделлю	Дублювання прибрано: посилання прямо на ESRS 2 (SBM та ін.), у S2 лише доповнення за потреби
Периметр працівників	Детальні перелічення категорій / контрагентів	Фокус: підтвердити включення матеріально уражених працівників; дрібна деталізація – опційна
Матеріальність і пріоритетність	Не було чіткої ієрархії за масштабом / тяжкістю впливів	Пріоритетність за серйозністю: акцент на найбільш значних негативних впливах і ризиках
Процеси скарг і remediation	Окремі довгі пункти про канали звернень та відшкодування	Стримлайн: канали/процеси описуються через ESRS 2; у S2 – лише секторальний контекст або специфіка ланцюга
Метрики та дані	Вимагались детальні розбивки за продуктами / послугами	Гнучкість: достатньо агрегованих показників; детальні розрізи – лише якщо це підсилює корисність
Обмін даними у ланцюгу	Орієнтир на прямі дані по всьому ланцюгу	Послаблення: дозволені оцінки/усереднення та інші проксі без "невиправданих зусиль"; часткове охоплення можливе з поясненнями



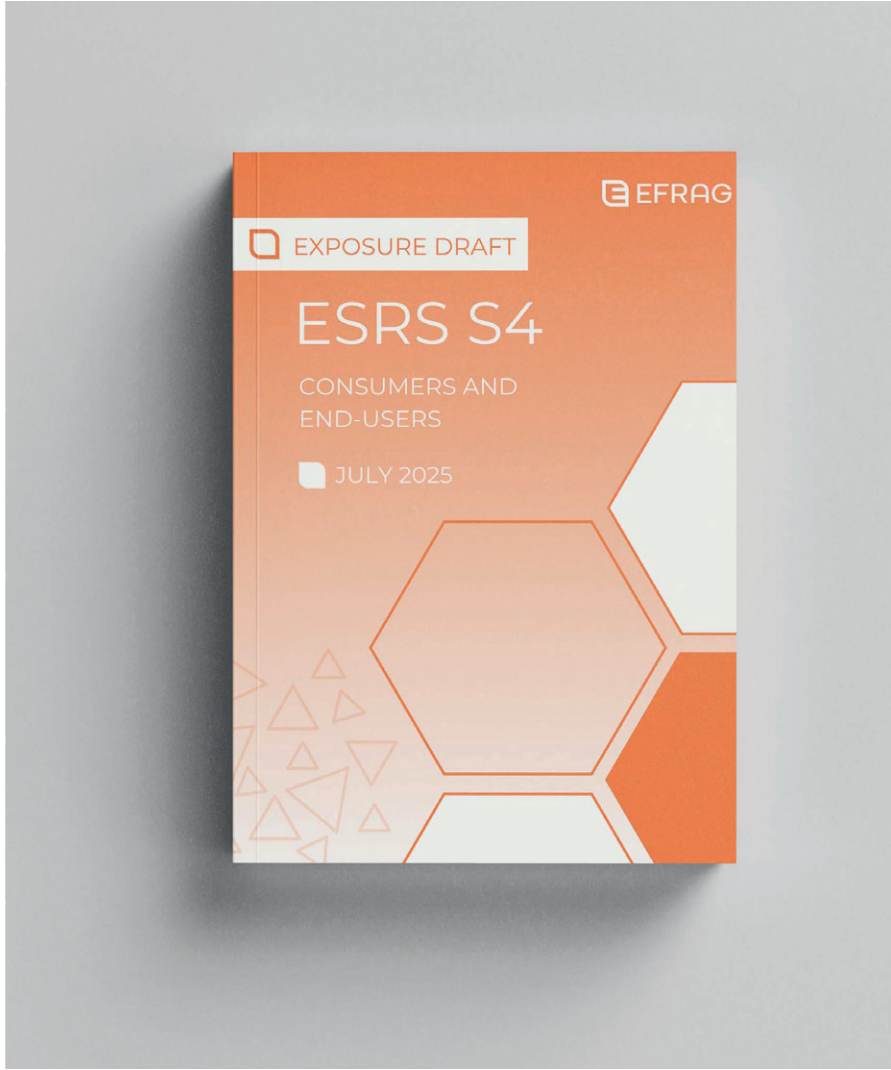
АНАЛІЗ ЗМІН ДО ESRS S3 AFFECTED COMMUNITIES (ГРОМАДИ, НА ЯКІ Є ВПЛИВ)

Тема	Було (ESRS 2023)	Пропозиції (ESRS 2025)
Процеси взаємодії зі спільнотами	Обов'язково описувати наявні процеси; якщо процесу нема – звітувати про план його створення	Негативний datapoint вилучено: окреме розкриття "про відсутність" не вимагається; фокус лише на наявних і матеріальних практиках
Ремедіація та канали скарг	Окремі вимоги щодо процесів відшкодування шкоди та каналів звернень	Консолідація в одне вимагання, узгоджене з UNGP/OECD due diligence; подається цілісно, без дублювань
Політики / дії / цілі (HR)	Політичні розкриття дублювалися між S-стандартами	Політики/дії/цілі з прав людини централізовано в ESRS 2; S3 містить лише специфічні доповнення за матеріальності
Серйозні порушення прав людини	Визначення / метрики відрізнялися між S1–S4	Уніфікація індикатора "серйозні кейси" в усіх S-стандартах для порівнюваності та чітких меж застосування
Навчання та розвиток спроможності	Обов'язкові описи тренінгів (зокрема щодо прав корінних народів)	Перенесено до NMIG як добровільне ілюстративне керівництво (за матеріальності можна залишати)
Матеріальність, межі та дані	Довгі наративи, перетини з ESRS 2; акцент на "прямих" даних ланцюга	Стримлайн: звітувати лише матеріальне, з посиланнями на ESRS 2; дозволені оцінки / усереднення та часткове охоплення без "невиправданих зусиль"



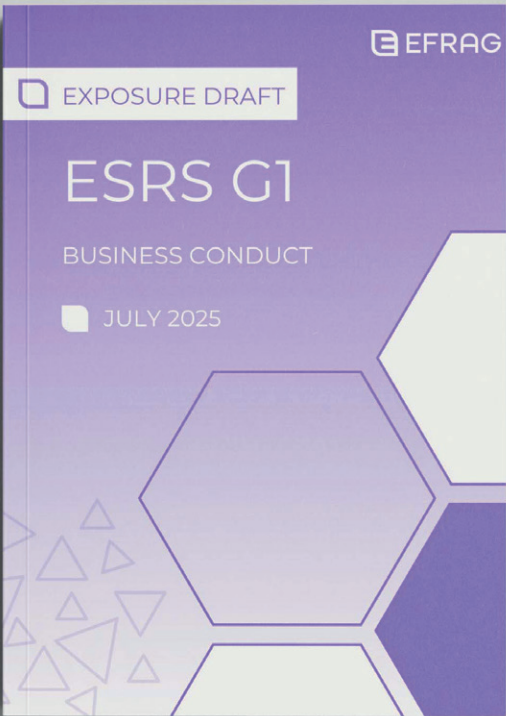
АНАЛІЗ ЗМІН ДО ESRS S4 CONSUMERS AND END-USERS (СПОЖИВАЧІ ТА КІНЦЕВІ КОРИСТУВАЧІ)

Тема	Було (ESRS 2023)	Пропозиції (ESRS 2025)
Взаємодія зі споживачами	Потрібно було розкривати, якщо процес взаємодії відсутній, і давати таймлайн його створення	Негативний datapoint вилучено: якщо процесу ще немає, окремого опису "відсутності" не вимагають
Політики та "цілі / об'єктиви"	Кожне політичне розкриття містило обов'язковий параграф про "objective"	Об'єктиви прибрано, щоб не дублювати вимоги ESRS 2
Приклади та наративи	Вимагалось наводити приклади залучення споживачів, впливів, засобів відшкодування	Наративні datapoints видалені або перенесені до NMIG (довідник, добровільно)
Зв'язок з ESRS 2	Частину політик/дій/цілей повторювали в S4	Консолідація: політики/дії/цілі – через ESRS 2, у S4 залишаються лише тематичні доповнення за матеріальності
Процеси скарг / ремедіації	Окремі розкриття про канали звернень та відшкодування	Стримлайн: дублювання прибрано; опис каналів і підходів узгоджено з архітектурою ESRS 2 (у S4 – лише специфіка теми)
Дані та матеріальність	Подекуди вимагалась зайва деталізація	Фокус на матеріальному та корисності для користувачів; дрібна гранулярність – опційна, за потреби контексту сектору



АНАЛІЗ ЗМІН ДО ESRS G1 BUSINESS CONDUCT (ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ)

Тема	Було (ESRS 2023)	Пропозиції (ESRS 2025)
Антикорупція та хабарництво, захист викривачів	Переважно описові вимоги: механізми, плани, захист викривачів; без єдиного кількісного ядра	Спрощено та вирівняно з підходом ESRS 2 (PAT*): додається кількісний показник підтверджених інцидентів; описи скорочено до суті
Відносини з постачальниками	Кілька детальних датапоінтів про практики й "стійкість" постачальників	Консолідовано в G1-2: компанія розкриває свої дії з ділової поведінки відповідно до ESRS 2 GDR-A; зайві деталі прибрано
Політичний вплив і лобювання	Розлогі обов'язкові розкриття (реєстри, розбивки, приклади)	Узгоджено та частково видалено: дублікати, що перекриваються з розділом "Управління" в ESRS 2, прибрані; частину матеріалу перенесено до NMIG (довідкове, необов'язкове керівництво)
* PAT – Політики, Дії та Цілі. У драфті 2025 р. PAT структуровано через ESRS 2; дозволяється агреговане подання там, де PAT спільні для кількох тем. Це знімає дублювання в G1. ** NMIG (Non-Mandatory Illustrative Guidance) – окремий документ із прикладами та поясненнями, не обов'язковий до виконання. Частину вилучених із стандартів наративів перенесено саме туди.		



ВИСНОВКИ

ВИСНОВКИ

Єврокомісія просуває пакет змін (Omnibus I), аби зменшити витрати бізнесу та водночас зберегти цілі Зеленого курсу – доступність якісної ESG-інформації для інвесторів і ринків (через оновлення вимог і критеріїв в CSRD). Після технічної рекомендації EFRAG Єврокомісія планує ухвалити змінений Делегований акт до ESRS протягом приблизно півроку після набуття чинності змін до CSRD; далі – коротка консультація і двомісячний парламентський перегляд.

Який сценарій перегляду ESG вимог буде прийнятий в ЄС

На основі доступних позицій політичних сторін в ЄС, ми робимо висновок, що, швидше за все, слід очікувати прийняття змін в CSRD у редакції Європейської комісії. Це призведе до виведення з-під обов'язкових вимог щодо звітності зі сталого розвитку близько 85% компаній. Для прийняття більш екстремальних скорочень вимог CSRD не буде більшості голосів у Європарламенті. Водночас, для досягнення компромісу на пропозиції ЄК щодо звітності (CSRD), буде значне послаблення вимог у інших сферах (ланцюги постачання і права людини, захист лісів тощо).

Як зміни в ESG регулюваннях в ЄС вплинуть на Україну і наше законодавство

Уряд України активно реалізує політику запровадження звітності зі сталого розвитку – в 2024 році прийнята Стратегія звітності зі сталого розвитку, в 2025 році розроблені відповідні зміни до законодавства (очікується внесення на розгляд в Верховну раду), а також активно працює відповідна Міжвідомча робоча група. Попри це є розуміння, що критерії, вимоги і стандарти звітності в Україні мають бути синхронізовані із правилами в ЄС. Тобто остаточні параметри того, хто і коли буде зобов'язаний звітувати в Україні, залежить від рішень по CSRD та ESRS в самому ЄС.

Яке охоплення вимог щодо звітності зі сталого розвитку очікується в Україні

Українські компанії потраплятимуть під CSRD за кількома траєкторіями – або напряму в ЄС, або згідно вимог локального українського законодавства. За підрахунками Офісу зеленого переходу, обов'язкові вимоги звітності сталого розвитку будуть стосуватись близько 3000 компаній (в поточній версії CSRD), або можуть зменшитись до близько 330.

Як зрозуміти чи підпадає компанія під вимоги звітності зі сталого розвитку

Щоб визначити, чи підпадає компанія під вимоги звітності зі сталого розвитку і коли, потрібно знати чи відповідає вона критеріям – по кількості персоналу, обороту, по юрисдикції і формі власності. Щоб полегшити компаніям аналіз і відповідь на це питання, Офіс зеленого переходу розробив онлайн інструмент, яким можуть скористатись всі бажаючі.

Що зміниться в самих стандартах (ESRS)

Драфт ESRS 2025 істотно "полегшує" звітність:

- -57% обов'язкових datapoints;
- -100% добровільних;
- сумарно -68% від переліку 2023 року.

У DMA залишається, але з'являються "практичні міркування" (fair presentation principle).

Секторальних ESRS не буде взагалі. Водночас архітектура набору стандартів зберігається, але з меншою кількістю вимог щодо даних всередині.

Важливо розуміти, що це лише драфт, і остаточні зміни в ESRS очікуються лише в 2026 році.



ІНШІ ПУБЛІКАЦІЇ ОФІСУ ЗЕЛЕНОГО ПЕРЕХОДУ



Аналіз ESG стандартів:
рекомендації для
українського бізнесу



Практичне застосування
директиви ЄС що звітності
зі сталого розвитку (CSRD)



Дослідження готовності
українського бізнесу
до впровадження ESG



ESG звітність: аналіз
практик розкриття
інформації





facebook



instagram



linkedin

